

23.4.79	Ara l'Estatut i el Parlament	Fins ara hem tingut paciència, ara que ja hi ha Constitució i l'acceptem volem immediatament l'Estatut i el Parlament.	Aquest és el bon camí de l'autogovern per a Catalunya.
---------	-------------------------------------	--	--

Ara l'Estatut i el Parlament

Ha estat llarg i complicat el camí de dotar l'Estat del marc democràtic que calia després dels quaranta anys de dictadura. L'avinença en uns mínims de totes les forces polítiques ha donat la Constitució que tots coneixem. Dins d'ella, els parlamentaris que ens representen hi han trobat un sostre suficient per a desenvolupar la nostra autonomia els pròxims anys. Sabem que omplir-la de contingut exigirà temps i caldrà organitzar-se, planificar i actuar. És un camí que la majoria hem acceptat i confiem en la democràcia per assolir el que ens pertoca. No hem perdut la capacitat de creure que entre tots ens podem entendre i que el camí a l'autogovern pot ser fet, si bé amb molta tenacitat, en pau.

Hem tingut molta paciència. Ha emmudit fins ara l'exigència massiva de l'onze de setembre perquè confiàvem que les coses s'arranjarien. Hem esperat molt, però. Potser el procés constitucional ha estat ràpid. Ens ha semblat, però, que passaven anys, malgrat que aquesta espera hagi tingut moments agradables com el restabliment de la Generalitat, el retorn del seu president i la formació del Consell executiu d'acord amb el ventall existent el 15 de juny del 1977 i ratificat aquest 1 de març

del 1979. Hem vist també com Catalunya era diferent a la resta de l'Estat i l'equilibri de forces hi era distint.

Ha estat llarg i complicat el camí i hem tingut molta paciència. Per això amb tot el dret, amb la força que dona el vot democràtic de tot un poble, formulem l'«Ara l'Estatut i el Parlament» com una exigència a curt termini. Toca al govern de Madrid, a les forces democràtiques de l'Estat, de fer honor a la confiança democràtica que els hem atorgat. I això només es tradueix en una ràpida aprovació de l'Estatut.

I tot això ho diem en aquest número que commemora els tres anys del diari AVUI. Un número en el qual incloem un cop d'ull sobre el que han estat aquests tres anys per a nosaltres. També hi recollim l'opinió de persones qualificades sobre la contribució de l'AVUI a la normalització de la cultura. Hem volgut seguir també, fent un paral·lel al diari, l'evolució durant aquests tres anys dels altres mitjans de comunicació en català. En les pàgines següents i sota la rubrica de «Les eines de cultura», diversos especialistes analitzen el llibre, les publicacions, la cançó, la ràdio, la televisió, el cinema i el teatre.

22.3.80	La veu del poble	CiU ha estat encertada en triar l'home més adequat per a fer país a partir de l'Estatut	CiU hauria de ser l'encarregada de fer Consell [formar govern a Catalunya]
---------	-------------------------	---	--

Editorial

La veu del poble

Els resultats d'aquesta primera consulta electoral al poble català per a decidir sobre les seves institucions de govern han estat reveladors d'una evidència que constatarem ja a l'editorial del mateix dia de la consulta: les coordenades serien diferents. Una cosa és votar representants al Parlament espanyol, on els assumptes es ventilen en un bipartidisme de fet; una altra és la d'elegir les administracions municipals on juguen els interessos del sector i —en especial als pobles petits— els homes; i una ben distinta és la de triar el Parlament català que ha d'escollir l'home, l'equip i el programa de govern que regiran la primera etapa autonòmica després de l'Estatut.

Hi ha hagut dues forces que han anat més enllà de les previsions que podia fer un observador imparcial: Convergència i Unió, que ha passat a ser el partit capdavanter de Catalunya, i ERC, que ha passat d'un 4,1 per cent en les legislatives del 1979 a un 9 per cent en les actuals. De vots, n'han perdut CC-UCD, 286.229; PSC (i SC-PSOE), 277.883; PSUC, 13.729 i els ha guanyat principalment CiU, 260.076; l'abstenció, 197.564; ERC, 116.003, i el PSA, 70.827.

El PSC, malgrat la baixa, és la segona força política de Catalunya, amb un 23 per cent dels vots emesos. El PSUC es manté perquè, si bé ha perdut alguns vots, en canvi —sempre comparant amb les legislatives de l'1 de març del 1979— ha augmentat el percentatge sobre els vots emesos, d'un 17 a un 19 per cent. Com a novetat, l'eliminació de la dreta declarada, que fins ara havia tingut una mínima presència, i la incorporació de dos diputats «d'obediència» andalusos.

Totes aquestes dades ens situen en l'anàlisi que han pujat els partits a la vegada nacionalistes i moderats, que el pentapartidisme s'ha consolidat i que el creixement notable de CiU ha obeït a una sèrie de causes, la primera de les quals ha estat la de triar la imatge personal de l'home més adequat per a fer país a partir de l'Estatut; la segona —i aquí s'inclou també l'augment d'ERC—, que l'electorat ha afavorit els partits que han fet bandera de resoldre les coses des d'aquí, sense connexions estatals estructurades; també la conjuntura econòmica ha afavorit els plantejaments moderats i és evident que hi ha hagut un desplaçament a l'esquerra de l'abstenció.

Ara el Parlament haurà de decidir en qui confia com a president de la Generalitat i tot dependrà dels difícils pactes per a tenir majoria que a hores d'ara es deuen estar ja considerant. Creiem que seria natural que l'encàrrec de fer Consell recaigués en el guanyador de la contesa electoral que amb el 28 per cent

(Passa a la p 2)

Editorial

La veu del poble

• Ve pàg 1

dels vots emesos té indiscutiblement la força moral. Una substitució en l'encàrrec —possible matemàticament— costaria d'entendre a l'electorat. I més quan l'home que presideix la consulta electoral que la veu del poble ha destacat sembla no sols apte per a realitzar l'encàrrec, sinó que també sembla capaç de guarnir el país en la difícil feina d'autogovernar-se. Fa uns mesos, en escriure el pròleg al seu darrer llibre, deia «Per mi no existeix una Catalunya només cristiana o només socialista o liberal, o de dretes o d'esquerres, o capitalista o proletària, o rural o urbana. Existeix una Catalunya que és cristiana i que és socialista i que és liberal, i que ha estat i poc o molt és llibertària; i que és de dretes i que és d'esquerres, i capitalista, i burgesa, i pagana, i obrera, i intel·lectual, i moltes coses més, encara. La meua Catalunya —vull dir, la que jo estimo i la que vull servir— és aquesta». Ara és doncs, situat per a complir el seu desig, havent d'atendre —perquè no pot governar sol— tots aquests sectors, el exceptuem només els compromisos electorals contraris. L'home que indubtablement és sincer quan escriu això pot convertir-se en president de tots si s'aplica més a tancar les ferides que la campanya electoral hagi pogut obrir, a fer d'estadista. —l'Estat a Catalunya és dit Generalitat— va dir l'actual conseller de Governació— que a fer política de partit. «Em considero menys home de partit, encara, que Mactà i que Prat de la Riba» ha dit Pujol en diferents ocasions. Construir Catalunya: entre tots, cadascú des del lloc —àdhuc parlamentari— que li pertorqui, és la il·lusió que el futur president ha d'atlar.

Constituir el nou govern, realitzat el traspàs de poder, no hi ha excusa —les promeses pre-electorals de Suárez les tenim gravades i publicades— perquè, els traspassos de serveis que ens calen no omplim de contingut l'Estatut i així la tasca administrativa que s'exerceixi des de la Generalitat pugui qualificar-se de govern real.

La veu del poble s'ha fet sentir a través del vot. La missió de tots és respectar-la i donar ales a la responsabilitat, a la creativitat i al treball. Catalunya serà tal com la farem entre tots.

28.2.81	La força de la raó	Les manifestacions de rebuig al cop d'Estat del 23-F demostren que no hi ha desencís amb la democràcia i l'autonomia en el cas de Catalunya.	Com va dir Winston Churchill, la democràcia és el més dolent de tots els sistemes polítics inventats per l'home, llevat de tots els altres.
---------	--------------------	--	---

AVUI, dissabte, 28 de febrer del 1981

EDITORIAL

La força de la raó

La serenitat dels ciutadans davant la brutal agressió a la democràcia i les seves institucions que va constituir, dilluns l'intent fallit de cop d'Estat i, abir, la demostració pacífica i multitudinària a les principals ciutats de Catalunya i de tot l'Estat, en defensa de la llibertat i la Constitució, la més important de tota la història d'Espanya, són la millor resposta als qui encara puguin somiar a imposar-nos el retorn a la dictadura per l'única raó de la seva força.

Al llarg dels darrers cinc anys i escaig des de la mort del general Franco i la mesura que s'han anat succeint les diferents consultes electorals celebrades per a posar en marxa tot el complex mecanisme institucional que exigeix l'existència sòlida d'un Estat democràtic, al llarg d'aquests anys,

doncs, s'ha anat fent present en tot de sectors socials una sensació de desencís. Era el desencís d'aquells qui polser havien cregut que la democràcia, i també l'autonomia en el cas de Catalunya, havien de ser un manà laic que resoldria de cop tots els problemes acumulats durant la llarga dictadura. Un desencís que polser els nostàlgics pensaven que podrien explotar a favor dels seus somnis de retorn al més negre dels nostres passats.

Les manifestacions d'ahir demostren a bastament que quan algú, temeràriament, ha volgut posar en perill la democràcia, no hi ha hagut desencís que valgués. Perquè, en aquest país i arreu de l'Estat espanyol, l'absoluta majoria dels ciutadans té molt clar que, com va expressar molt gràficament Winston Churchill, la democràcia és

el més dolent de tots els sistemes polítics inventats per l'home, llevat de tots els altres.

La democràcia, al capdavant, no és cap altra cosa que un mecanisme polític de representació popular per a fer governables les societats humanes sobre la base de la voluntat de les majories i el respecte de les minories. La democràcia, per tant, és un repte per a tothom, un repte que ningú no ha de defugir. Els manifestants d'ahir, malgrat, el temor humà de molta gent en aquests dies difícils i malgrat l'adversari inesperat de la pluja i el mal temps, són una demostració aclaparadora de la voluntat dels ciutadans de seguir endavant, més que mai, el camí difícil i pedregós de la democràcia. És la força de la raó contra la raó de la força.

AVUI

13.3.81	Enrarament	El govern espanyol ha de: 1) retomar l'eficàcia a les institucions encarregades de la seguretat ciutadana; 2) desemmascarar els que provoquen malviure com a pretext per a una actuació radical [terrorisme]; 3) relançar l'economia per retomar l'optimisme al país; 4) acomplir el procés autonòmic i neutralitzar els provocadors.	Existeix un intent de presentar Catalunya com si la situació fos més greu que a Euskadi i com si fos culpable que la política estatal no reeixi.
---------	------------	--	---

Enrarament

confegeixen principalment en castellà) i les del cantonalisme.

Els incendis, el segrest d'homes com Lluís Suñer o el popular Quini, tal vegada l'incendi de l'antic El Barato, la inseguretat ciutadana, són qüestions que poden donar la sensació a una part del poble que «res no funciona», que és la que es pretén donar. Adhuc la utilització del manifest dels qui s'anomenen «intel·lectuals i professionals que viuen i treballen a Catalunya» serveix les mateixes finalitats desestabilitzadores. Què cal fer?

El govern espanyol té un repte difícil, perquè sembla haver d'anar a contra rellotge en el que li pertoca: retomar l'eficàcia plena a les institucions que han d'assegurar la seguretat ciutadana; desemmascarar els qui provoquen el malviure com a pretext per a una actuació radical; relançar l'economia per tal de donar un cert optimisme al país; i acomplir el procés autonòmic veïllant per la neutralització dels provoca-

El clima de la societat espanyola s'està enrarrant. Per una banda, els desordres paral·lels que s'engegaren per tenir amb tons desagradables la incipient democràcia no han desaparegut, sinó que darrerament s'han accentuat. Per l'altra, hi ha un intent de complicar-hi Catalunya, que ha estat factor d'estabilització i model de moderació, fent-la — en paraules del president de la Generalitat — «boc expiatori» al qual endossar que la política estatal no hagi reeixit.

S'estan ressuscitant qüestions que aquí s'han pres seriosament, com són les de la bandera — només s'ha de mirar quina és la bandera que corona tant l'edifici de la Generalitat com el del Parlament —, les d'una hipotètica i risible opressió lingüística (quan només el 4 per cent de les escoles ensenyen en català, quan hi ha només vint hores setmanals de televisió en la nostra llengua i quan hi ha solament dos diaris completament en català entre tants que es

dors. Com el mateix president Pujol en una crítica severíssima ha dit: «Si a Espanya hi ha hagut demagògia en la qüestió autonòmica, o poca decisió en la qüestió del terrorisme, o creació de falses expectatives en el problema social, o mal funcionament dels partits, o àdhuc refús dissimulat de la democràcia, que s'analizi per on i per part de qui s'han produït aquests errors». Volem centrar en Catalunya, presentant-nos adhuc com en una situació més greu que la d'Euskadi, només pot ser degut a voler enlutar un clima per justificar, des de la democràcia, un alentiment autonòmic o, des d'un nou cop d'Estat, la suspensió de les dues autonomies que han començat a funcionar. Caldrà, amb exigència democràtica — i la democràcia només sobreviurà si hi ha exigència i predomini del poder civil —, cercar i demanar responsabilitats de tots aquests terribles intents.

AVUI

25.3.81	Projecció exterior	En aquests moments que es fa l'exposició 'Catalunya, avui' a la seu de la Unesco (a París) tot són problemes per al desenvolupament de l'autonomia.	Però el poble català sabrà sempre recomençar amb la democràcia, perquè 'la nostra veu' és la de la raó i la cultura.
---------	--------------------	---	--

EDITORIAL

Projecció exterior

La decisió d'iniciar un programa que faci conèixer la realitat de Catalunya fora de les fronteres de l'Estat espanyol ha començat amb el pas lògic de fer-ho en el territori del nostre veí natural — França —, que dins el seu Estat tancat també una part ben catalana, i fer-ho alhora en el màxim organisme mundial de cultura que és la UNESCO.

La presentació de la nostra trajectòria històrica com a poble i de les nostres previsions esperançades de futur — en una circumstància ambigua, perquè si bé és veritat que tornem a governar-nos mitjançant les facultats que ens donen l'Estatut i la Constitució, també és cert que l'actual situació política espanyola no ens és guaire favorable — ha constituït un objectiu de gran importància per al poble que vol mantenir la seva identitat a través de tots els possibles nous embats.

El president de la Generalitat va subratllar els dos ingredients que han afirmat darrerament la nostra personalitat: la renai-xença lingüística i cultural i la modernitza-ció econòmica i tècnica. Sense la segona, seriem un canió literari o folklòric; sense la primera, una regió industrial sense perso-nalitat pròpia.

Tampoc el president no va voler amagar les dificultats de l'hora present: d'una banda, la necessitat de fer una sola comuni-tat amb ciutadans que se'ns han incorporat aquests darrers quaranta anys sense que Catalunya tingués els instruments adequats per a la seva assimilació; de l'altra, la im-merció en la crisi econòmica, que afecta es-pecialment els països occidentals, i els problemes polítics que hi ha, perquè «les decisions democràtiques preses de comú acord amb el govern per a realitzar l'auto-nomia de Catalunya retroben dificultats de

totes menes». «Retrobar» i «totes menes» són mots que il·lustren bé quina és la situa-ció present, malgrat que també Pujol vol-gués fer partícip tothom de la seva convic-ció que dins el procés democràtic espanyol no hi haurà cap retorn involutiu.

Un poble que duu el pes d'una llarga his-tòria amb una prometeïca voluntat de reco-mençar, que ha vençut sovintejats tràngols adversos i situacions molt negatives, és in-dubtable. Circumstàncies històricament passàgeres — ni que durin quaranta anys, com l'última — no poden segurar la rel, ni tallar el fil, ni estroncar la deu. Cal sempre saber resistir, salvar els mots, estar prepa-rats sempre a florir amb la democràcia com fins ara hem fet. La nostra veu és la de la raó i la de la cultura, i a la llarga, si el món es mou, ha d'acabar persistint en pau.

AVUI

19.4.81	Estimar la llengua	Hem d'explicar als immigrants les raons que avalen i abonen l'amor a la llengua catalana, perquè ells estan mal informats.	Els catalans hem deixat en mans de les institucions el combat per la llengua i no ha de ser així
---------	--------------------	--	--

Estimar la llengua

EDITORIAL

A rian de la situació creada pel malaurat «Manifesto» i, en general, per la campanya d'intoxicació que alguns diaris de Madrid han realitzat aquestes darreres setmanes, s'han publicat una munió d'articles que inclouen les consideracions més variades. El nostre diari, com no podria ser d'altra manera, ha reflectit tota la gamma d'opinions des d'una perspectiva, no cal dir ho, de total catalanitat.

De tot aquest estol d'articles que el nostre diari ha publicat, voldríem remarcar aquells que, més enllà de la reacció sentimental o visceral — ben lògica i legítima —, han plantejat el problema de la llengua com un problema que cal afrontar sense crispacions ni nostàlgies, sinó a partir de la realitat que Catalunya és una nació que compta amb una immigració, en principi no catalanoparlant, que constitueix entre el quaranta

i el cinquanta per cent de la població total.

Des dels no tan allunyats temps de la resistència cultural antifrancquista fins ara sembla que, tots plegats, hem abandonat el combat per la llengua potser refiats de la tasca a fer per les institucions recobrades. És evident que aquestes institucions — des de la Generalitat fins al Parlament — tenen un paper fonamental a exercir, en aquest camp, i que és obligació de tots els ciutadans exigir-los una actuació clara i indefinible. Però sembla que, més enllà de les actuacions polítiques concretes, hi ha tot un camp abandonat — el camp de les *casas regionals*, per exemple, i dels sectors que representen — format per un conjunt de població encara mal informada però que ja està prenent posició en relació amb el problema de la llengua. Quan l'infant arribi a casa seva i comenti amb els seus pares la in-

roducció del català a l'escola — per més minsa que hagi estat aquesta introducció — cal que els pares estiguin ja convençuts de la bonesa de la causa.

A les *casas regionals*, a les poblacions de la rodalia de Barcelona amb majoria d'immigrants, als barris perifèrics de les grans ciutats, fins als pobles més allunyats de la Catalunya interior on ha arribat el fenomen immigratori, cal fer arribar les raons que avalen i abonen l'amor a la llengua catalana. Potser algú trobarà poc seriosa aquesta afirmació. Però, potser, no es tracta tant — sobretot, en el cas dels adults — d'un transvasament de la llengua — que moltes vegades depèn de les circumstàncies i del tarannàs de cadascú — com de fer de la llengua catalana una amiga i no un obstacle separador.

AVUI

23.4.81	El nostre cinquè Sant Jordi	Els ciutadans han d'assumir activament la construcció de Catalunya, consolidar l'autonomia i la defensa de la llibertat i la Constitució garantia de futur pels pobles de la pell de brau.	Resorgeixen les actituds anticatalanes i existeix una greu crisi del sistema democràtic espanyol post 23-F
---------	------------------------------------	--	--

DIALEG

AVUI, dijous, 23 d'abril del 1981

3

EDITORIAL

El nostre cinquè Sant Jordi

L'AVUI, el primer diari català d'ençà del 1939 i encara l'únic d'abast nacional, celebra aquest dia de Sant Jordi del 1981, el seu cinquè aniversari. Són només cinc anys, però alhora són ja cinc anys, una fita que hom hauria de considerar modesta en una situació de plena normalitat lingüística i nacional, però que sens dubte és remarcable en el marc de la Catalunya actual i adhue en el de la història de la premsa en català.

Les primeres autoritats civils de Catalunya, els caps dels principals partits polítics i personalitats destacades de la cultura fan a les primeres pàgines del suplement en color commemoratiu que acompanya aquesta edició el seu balanç del que han significat aquests primers cinc anys del nostre diari. Des d'aquesta tribuna editorial volem, per la nostra part, renovar solemnement el nostre compromís de servei al poble de Catalunya, fidels a l'esperit fundacional entorn del qual van fer pinya i en continuen fent tant i tants catalans que amb el seu suport moral i material han fet possible aquesta experiència singular que és l'AVUI, expressió ferma i sovint difícil de la voluntat popular de fer en català un diari normal i cma mínima i imprescindible en la difícil tasca de la reconstrucció nacional.

Aquest cinquè aniversari, aquest nostre cinquè Sant Jordi, ens agafa en un moment que l'autonomia, aconseguit ja l'Estatut i

coincidint pràcticament amb el primer aniversari de la constitució del Parlament de Catalunya i de l'elecció del primer president de la Generalitat d'aquesta nova etapa, ens sopega amb un seguit de dificultats que fan tèmber una reculada. La part central del suplement en color tracta justament d'acostar-nos uns elements mínims de reflexió i balanç, alhora que una llarga entrevista amb Josep Maria Bricall aporta prou motius d'anàlisi per a comprendre que les retallades que planen sobre l'autonomia responen a criteris encara més restrictius que els que hagueren d'acceptar els partits catalans a l'hora de negociar l'Estatut.

Vivim, nogensmenys, una diada de Sant Jordi paradoxalment voltada de temors pel ressorgiment d'actituds anticatalanes en el marc d'una greu crisi del sistema democràtic espanyol, que sembla tocat no sabem encara de quina gravetat per la ferida indubtable que li ha ocasionat el cop d'Estat fallit del dia 23 de febrer d'enguany. En aquest punt, el compromís de l'AVUI amb la llibertat del poble de Catalunya, amb la dels pobles germans dels altres Països Catalans es nogensmenys i més que mai el compromís amb la defensa de la llibertat i la Constitució democràtica votada lliurement per tots els ciutadans de l'Estat espanyol el dia 6 de desembre de 1978. El respecte serà, fidel i exigent a la Constitució per part de tothom és l'única garantia de futur, de

progrés i de llibertat per a tots els pobles de la pell de brau.

Per als catalans aquest Sant Jordi del 1981, enmig d'un clima de temors contradictoris, ha de ser una ocasió més de reafirmació nacional i cultural que voldríem que fos ben entesa per tots els espanyols, més enllà de campanyes difamatories i d'intents de misificació de la nostra voluntat. És una bona ocasió per a reflexionar sobre els paranyes que planen sobre el nostre futur, entre els quals no és dels menys importants la nostra pròpia passivitat. La lliçó col·lectiva d'aquest Sant Jordi podria ser justament aquesta: que l'autonomia encara no està del tot guanyada, que entre tots els ciutadans de Catalunya l'hem de consolidar plenament, activament, i és amb el nostre esforç de cada dia que entre tots hem de construir la Catalunya d'avui i de demà.

La diada de Sant Jordi és un símbol ben clar de la nostra voluntat com a poble, un poble que, cas ben singular, ajunta la celebració del seu patró amb la diada cultural per excel·lència, la diada del llibre. La cultura ha estat i és comatural, en especial a través de la paraula, del nostre passat i el nostre futur. És, en definitiva, una diada bàsica i indissoluble de la nostra identitat.

AVUI

5.12.81	De la LOAPA a un nou cop de decret	Els decrets controlant els serveis de la Seguretat Social i la Sanitat traspassats a la Generalitat deixen en no res les competències i són a la pràctica l'aplicació de l'esperit LOAPA.	Cal una negociació entre els partits i governs autonòmics per evitar una retallada dels Estatuts.
---------	---	---	---

EDITORIAL

De la LOAPA a un nou cop de decret

El Parlament de Catalunya ha aprovat per majoria que la LOAPA —la tristament famosa llei orgànica d'harmonització del procés autonòmic— sigui retirada o tornada al govern, perquè es considera que interpreta i desenvolupa el títol vuitè de la Constitució com una llei intermèdia que afecta l'Estatut de Catalunya i altres Estatuts. Aquesta, juntament amb les altres resolucions del Parlament, és una decisió important.

Ho és perquè la LOAPA, sorgida del procés de concertació autonòmica establert a l'estiu i signat per la UCD i el PSOE, se situa al mig de l'autonomia de Catalunya per tal que aquesta no vagi pels camins previstos a l'Estatut, que emana de la Constitució, sinó per les vies reglamentàries que el poder central ha pensat per tal d'evitar l'autogovern i permetre la descentralització. El ple del Parlament de Catalunya va ser ric en aquestes aportacions des de tots els angles polítics i jurídics. I a les resolucions es parla d'aquells aspectes de més flagrant evidència: jerarquies normatives, fixacions de bases, limitacions de competències, control de l'activitat autonòmica, funció pública, etc.

En definitiva, però, el que ha dit el Parlament de Catalunya és que la LOAPA no vagi endavant i que es pugui entrar en la via de la negociació entre els partits parlamentaris i els governs autonòmics per tal d'evitar el que fins ara apareix com una retallada força sibil·lina dels Estatuts d'autonomia vigents. I, a aquesta sol·licitud, el govern central hi hauria de ser sensible.

Perquè no és pas fent l'orni o encastellant-se en posicions que són fruit de pactes ja closos com podrem fer anar endavant el país. Es sobre la base d'una negociació positiva, que això es podrà fer. I, quan dicm negociació, és perquè creiem que en aquesta acció no es tracta d'un mercadeig de favors o un tràfic de beneficis, sinó d'unes converses profundes en les quals les idees centrals del que ha de ser l'autonomia vigent, dissenyada segons la Constitució i els Estatuts, són sobre la taula per tal de potenciar-les i fer-les útils a tota la comunitat estatal.

Es, doncs, un moment delicat que el nou govern central haurà d'afrontar amb serenitat i imaginació, perquè fins ara la concertació i la

LOAPA han significat que volia desfer el camí de les autonomies emprès el 1977 i concretat amb els Estatuts a l'estiu del 1979. I desfer camins, en la història, perquè se la vol aturar, és sempre una operació arriscada.

En aquest mateix context apareix ara el decret «controlant» els serveis de la Seguretat Social i sanitat traspassats a la Generalitat que, com a últim «obsequi» del ministre Sancho Rof, redueix els traspassos celebrats i aconpleix fa unes setmanes i els redueix a no res. És talmant l'aplicació de l'esperit de la LOAPA a la sanitat i la Seguretat Social.

Francament, no entenem aquesta política del govern Calvo Sotelo, fora que vulgui «destabilitzar» l'autonomia catalana. Per això hauria de ser sensible a la petició del Parlament de Catalunya i obrir unes negociacions serioses perquè a Catalunya es pugui continuar començant com una eina possible de reconstrucció nacional la Constitució que fa tres anys el poble va votar.

AVUI

20.12.81	La reunió d'intel·lectuals a Sitges	No es tracta d'una fusió, sinó del reconeixement mutu de les cultures castellana i catalana. L'Estat encara defensa que l'única cultura existent és la castellana i els estaments oficials no han fet passos importants per fer reconèixer la vitalitat passada i actual de la cultura catalana.
----------	--	--

EDITORIAL

La reunió d'intel·lectuals a Sitges

La reunió d'intel·lectuals castellans i catalans que avui, diumenge, s'inicia a Sitges ha estat una iniciativa del president Pujol, que intenta reprendre el diàleg entre les dues cultures.

A Catalunya coneixem tan bé o tan malament la cultura castellana com la coneixen fora dels Països Catalans. Però la cultura catalana és pràcticament desconeguda a la resta de l'Estat, molt més del que ho és encara entre nosaltres. Aquest desconeixement, no solament el pateix tota la població, sinó, sovint, alguns dels intel·lectuals més preparats. És en aquest sentit que cal situar la reunió de Sitges. No es tracta d'arribar a la fusió de les dues cultures, sinó a un reconeixement mutu. Pel que fa a la visió que cal oferir als intel·lectuals castellans, els promotors no pretenen formular una quèixa o recordar un cop més la llista extensa de greuges que ha patit, durant segles i segles, la cultura catalana, acció que cal adreçar preferentment als polítics. La invitació vol, senzillament, donar a conèixer la nostra cultura i pro-

moure una entesa i un agermanament sincers.

Les grans amistats entre escriptors que s'expressaven en dues llengües diferents però pertanyien al mateix Estat atrenquen de Narcís Oller, de qui coneixem la correspondència amb Pereda, Pardo Bazán i Menéndez y Peñayo. Joan Maragall fou, seguidament, el gran paradigma d'aquest corrent. Catalunya i Espanya foren temes de les seves cartes a Unamuno i després intentà la mateixa cosa, encara que sense èxit, amb Ortega y Gasset. Cal esmentar també les amistats de Rusiñol amb Martínez Sierra, de Dalí i Gachó amb García Lorca i, ja a la postguerra, les de Carles Riba amb Vicente Aleixandre i Dionísio Ridruejo. Al costat d'això, hi ha hagut polemiques i tensions. Hi ha hagut, en definitiva, discrepàncies. Unanimitat no afirma, que el català era una llengua inferior al castellà i, més recentment, estranyes tesis de Julian Marías sobre la nostra llengua, recollides al llibre *Consideracions de Catalunya* troben la rèplica adient en el llibre de Miquel Serralhina *Realidad de Catalunya*.

Durant el franquisme, els «Congresos de Poesia» celebrats a Segòvia, Salamanca i Santago de Compostella el 1952, 1953 i 1954 foren aprofitats per Riba, juntament amb Foix, Garcés i altres, per refer el pont entre les dues cultures. Es feren després reunions clandestines a Catalunya, en les quals tingué un paper cabdal Dionísio Ridruejo.

Semblava que tot això s'havia esvaït perquè hom podia considerar que amb l'autonomia i la democràcia ja no seria necessària una acció d'aquest tipus. No ha estat així, perquè l'Estat democràtic, malgrat que hagi consentit un cert grau d'autonomia, continua massa sovint defensant que l'única cultura existent és la castellana i, des de Madrid, des dels estaments oficials de l'Administració central, no s'han fet passos importants per tal de fer conèixer a l'opinió pública la vitalitat passada i actual de la cultura catalana. I si no ho fan ells, cal que ho fem nosaltres. Per exemple, convidant els intel·lectuals castellans a un diàleg.

AVUI

14.3.82	Ciutadans contra la LOAPA	S'ha d'anar a la manifestació contra la LOAPA.	La LOAPA rebaixa l'autonomia concedida i respon, encara que Calvo Sotelo no ho reconeixi, a pressions de les 'forces regressives'.
---------	---------------------------	--	--

EDITORIAL

Ciutadans contra la LOAPA

La manifestació d'aquest matí té un triple objectiu: demostrar pacíficament que no estem disposats a abdicar el nostre autònom que se'ns va concedir amb l'Estatut; que la LOAPA, que el retalla, no la podem admetre amb la seva redacció actual, que, si es va intentar resoldre el plet català amb un Estatut, és perquè hi havia un problema pendent, no resolt.

A la convocatòria, hi respondran els simpatitzants dels partits parlamentaris convocants; i d'altres partits no parlamentaris d'un nacionalisme d'expressió més radical. Indubtablement s'hi unirà una part important de l'espectre català nacionalista que no té una opció de partit determinada, però que respon quan el convoquen a defensar les causes que afecten el país. Hi ha dos partits —el partit que governa l'Estat i el de l'oposició més nombrosa— que no convoquen perquè la LOAPA és fruit precisament dels pactes autonòmics als quals ells dos van arribar. Hem de respectar la seva discrepància —hi ha diverses maneres d'entendre la construcció de l'Estat de les autonomies— i, en definitiva, la manifestació servirà també com un indicador de la mobilització del país per aquesta causa.

No hem de tenir cap dubte que la redacció actual de la LOAPA —si s'aplica a Catalunya— rebaixa l'autonomia concedida. Ho va creure, per majoria, el Parlament de Catalunya i nombrosos experts, entre els quals tots els col·legis d'advocats catalans, que han verificat que així és així. La LOAPA, que és un producte de l'intent de reconduir el problema autonòmic, és també una resposta dels dos grans partits espanyols a les pressions exercides per les forces regressives —una part de les quals feu esclatar l'intent del 23 de febrer. Malgrat que el senyor Calvo Sotelo insisteix que no afecta els Estatuts ja concedits —que ho expliciti afegint-hi una clausula —, només ha calgut saber aquests dies

que el general Armada va repartir als alts caps militars un estudi en el qual es conclouia que els Estatuts bàsic i català eren anticonstitucionals. Per això, si l'objectiu és anul·lar o modificar la LOAPA, la resposta catalana ha de ser rotunda i suficient. Una resposta dèbil o insuficient no tindria altre mèrit que autenticar la LOAPA com a element moderador —i, per tant, tulla— de les autonomies davant les forces regressives que dubten que l'acció del senyor Calvo Sotelo hagi estat prou decidida.

L'actual govern de Catalunya, ratificat per la majoria del Parlament, ha entès que calia lluitar frontalment contra la LOAPA. Tot respectant altres posicions i evitant de dividir el país, cal que la majoria de catalans formi pinya per oposar-se a aquesta llei. I la manera més clara de demostrar-ho és fer acte de presència aquest matí al passeig de Gràcia barceloní.

AVUI

23.3.82	El Congrés del PSUC	El PSUC surt assentat del VI Congrés, passat ja el trasbals de l'escissió ortodoxa i dogmàtica [el que seria el PCC] del desembre passat.	Recuperar el nostre poble amb tots els senyals d'identitat requereix partits forts, coherents, poc convulsionats, fidels a l'ideari electoral i responsables.
---------	----------------------------	---	---

EDITORIAL

El congrés del PSUC

El congrés del PSUC, convocat de manera extraordinària al cap de quinze mesos del cinquè congrés, no ha constituït la convulsió que va ser aquella decisió d'abjurar l'eurocomunisme, sinó que ha estat la plena recuperació d'aquesta estratègia.

El conflicte sobre l'ús del mot eurocomunisme i el fet de definir l'estratègia a seguir va resoldre's ja a l'estiu de l'any passat. Allò va ser un pas important en el panorama polític de Catalunya, però el partit que a casa nostra defensava aquesta opció va veure's convulsionat fonamentalment el desembre passat quan, com a punt final d'un llarg procés de tensions, s'operava una escissió de caràcter ortodox i amb formulacions doctrinals polítiques de tipus dogmàtic. Després de tot el que s'havia viscut, esdevingué necessària la convocatòria d'un congrés, i

aquest, que es va cloure dilluns a la matinada, a més d'afirmar l'estratègia eurocomunista, ha elegit com a màxims dirigents del partit —el president i el secretari general— les persones que des d'abans de la crisi i sobretot des de la perspectiva d'aquests quinze mesos han representat la imatge de la proposta eurocomunista davant la societat catalana.

En el congrés no hi ha hagut tensió per la formulació política. La tensió s'ha concentrat en la lluita pel poder a l'interior del partit. I això s'ha vist en les grans majories amb què s'han aprovat els textos debatuts al congrés i en les confrontacions i pressions que hi ha hagut al voltant de l'elecció dels centres dirigents del partit.

Aquesta mena de tensions són habituals als congressos i a la vida de tots els partits polítics. No cal estranyar-se'n. Només cal indicar, però,

que a vegades aquestes situacions tendeixen a allargar-se i projectar-se en la vida civil i són enganyadores quan el partit que les viu té representacions institucionals obtingudes pel compromís dels seus democràtics.

Desaquem, però, en aquest context que la tasca de refer el nostre país, la reconstrucció nacional de Catalunya, demana que els partits polítics, veritables eixos en una democràcia sòlida, siguin forts, coherents, poc convulsionats, fidels a l'ideari amb el qual es van presentar a les eleccions i responsables. Perquè el gran repte de recuperar el nostre poble amb totes les seves senyes d'identitat i, per tant, amb tot el venall polític i democràtic possible és una feina a la qual tots som cridats i de la qual poques coses ens poden distreure.

AVUI

18.6.82	El Pi de les Tres Branques	El govern civil no s'ha de ficar aquest any en la celebració, com si que va fer l'any passat, denunciant alguns parlaments per presumpte delictes.	El Pi de les Tres Branques simbolitza els Països Catalans, lliure cadascun, però totes tres branques d'una rel comuna i formant un sol arbre. A les diades nacionalistes ha de regnar la llibertat d'expressió perquè els grups nacionalistes puguin dir el que pensin ni que sigui aconstitucional
---------	-----------------------------------	---	---

EDITORIAL

El Pi de les Tres Branques

Hi ha símbols que arrelen als pobles sense cap esforç. I el Pi de les Tres Branques n'és un.

Sens dubte el fet que fos cantat liricament per un poeta com Verdaguer fou la rubrica d'assenyament popular. Un llamp i el temps, amb els seus estralls, el deixaren una mica com allò que representa: el record d'una plenitud i d'unes possibilitats, però, amb tot, una estructura clara, apta per a ésser revitalitzada.

En la discussió del tema dels Països Catalans, el símbol del pi marca ben clarament la llibertat de cada branca, l'origen en una rel comuna i el fet que les tres branques formen un sol arbre.

La diada nacionalista del tercer diumenge de juliol va ressar somorta des que Primo de Rivera decretà la prohibició de l'acte. Cal recordar que l'alcalde actual de Berga, Jaume Farraguel, en el marc del Congrés de Cultura Catalana recomanà la sensibilització que va dur ja l'any 80 a una nova i reeixida celebració. També l'AVUI, modestament, reproduint a la portada del seu número en color de l'11 de setembre del 1980 la magnífica foto del berguedà Luigi, que ha estat adoptada, després, com a foto oficial de les convocatòries, va contribuir a popularitzar la festa.

L'any passat hi va haver problemes. Els parlaments que s'hi van pronunciar van ésser considerats susceptibles de delictes pel Govern Civil de Barcelona i l'afar es encara a les mans del jutge. Si els governadors entenguessin tant de política com d'ordre públic, sabrien que una intervenció d'aquest tipus és la garantia que la diada tindrà continuïtat i que, sens dubte, enguany hi haurà molta més gent que l'any passat. Les resistències fan créixer, i cal que les autoritats de l'Estat tinguin present que les diades na-

cionalistes són nostres i que en elles ha de regnar la llibertat d'expressió, perquè tots els grups nacionalistes catalans puguin dir amb tota llibertat el que pensen, ni que sigui aconstitucional. Esperem, doncs, que enguany la prudència funcioni, la llibertat regni i que, d'aquest acte, se n'extregui la dinàmica suficient per a mantenir ben clara la nostra identitat i els mínims de futur que cal assolir, però que a vegades el pragmatisme de les accions de govern i la necessària relació amb el govern central poden ennuvol·lar. Ni que sigui per això, tant la diada de l'onze de setembre com la del Pi de les Tres Branques, que avui a les onze del matí comença al pla de Campllong, esdevenen vitals per a oxigenar el nostre nacionalisme.

AVUI

29.7.82	L'any del Barça	El Barça pot arribar ben lluny en cadascun dels cinc torneigs en què participa perquè té la millor plantilla	El Barça ha de continuar sent el que és i el que representa [Catalunya]
---------	------------------------	--	---

EDITORIAL

L'any del Barça

L'hora que els esforços dels aficionats es vegin recompensats i que el Barcelona continuï essent el que és i el que representa, com va dir ahir el president Núñez a l'acte de presentació.

Unes cinquanta mil persones van anar ahir al Camp Nou per assistir a la presentació oficial de l'equip del Barcelona per a la pròxima temporada. És un nou rècord en un acte d'aquesta mena i demostra la confiança que té el soci en aquest nou Barça, que disposa d'una plantilla de vint-i-quatre jugadors, tots els quals poden ser titulars. Encara que les comparacions són odioses, es pot afirmar que el Barça té la millor plantilla, o una de les millors, de la història. Si cada temporada es diu que pot ser la temporada del Barça, tot i que després moltes vegades arriben les decepcions, ara sí que no hi ha cap motiu per a pensar que l'equip no pugui arribar ben lluny en cadascun dels cinc torneigs en què participarà: Lliga, Copa, Supercopa d'Europa, Recopa i Copa de la Lliga.

Malgrat tots els entrebancs, s'ha aconseguit el fitxatge de Maradona, que pot engrescar encara més l'ambient. Per un sí de cas, s'anuncia una nova ampliació del Camp Nou. És

12.8.82	Una invitació a les escoles	Les escoles han d'aprofitar el decret que posa en mans dels directors o dels consells directius la decisió sobre quina o quines matèries han de ser ensenyades en català.	S'han de fer més matèries en català per acostar-se a l'equiparació de les dues llengües oficials a Catalunya i treure virulència a una qüestió (la lingüística) que s'ha complicat massa.
---------	------------------------------------	---	---

EDITORIAL

Una invitació a les escoles

La introducció de l'ensenyament en català a les escoles (que cal no confondre amb l'ensenyament del català, aquest ja inclòs en els programes des del juny del 1978) ha estat un cavall de batalla parlamentari d'ençà que el partit en el govern presentava el seu projecte de llei per a la normalització de l'ús del català. Hem vist amb sorpresa com una qüestió aparentment innòcua, que podia resoldre's obrint sense prejudicis les portes al lliure arbitri dels subjectes implicats en la relació pedagògica, esdevenia motiu d'intricades argumentacions tècniques i polítiques que contribuïren a aturar, provisionalment, aquell projecte. En un país de pedagogs és certament difícil de legislar sobre l'ensenyament.

El govern de la Generalitat ha escollit ara la via del decret per portar el català a les escoles i per llevar-li, progressivament, aquell caracter de llengua «estrangera» que l'arraconava al costat del francès o l'anglès en un estatut mar-ginal. És una via discutible però que respon,

sembla, a una necessitat objectiva. Ajudar in-definidament la introducció de l'ensenyament en català fins que tots els grups representats en el Parlament haguessin arribat a un acord global sobre una llei molt més àmplia hauria perpetuat una situació que ningú no aprovava.

Aquest decret, publicat ahir al «Diari Oficial de la Generalitat», és, d'altra banda, un acte de fe en el país. És posar en mans dels directors o consells directius dels centres docents la decisió sobre quina o quines matèries han de ser ensenyades en català. El decret suprimeix a través administratives i indirectament invita les escoles a prendre posició de manera respon-sible sobre el fet lingüístic. Cada escola haurà de decidir-se d'acord amb els mitjans disponi-bles, les opcions dels pares, la situació socio-lingüística dels alumnes i, sobretot, d'acord amb les seves opcions generals pel que fa al ca-ràcter de l'ensenyament que vol donar.

Sense dirigitisme, el país tindrà bastant aviat una visió completa del capteniment del seu sis-tema escolar en relació amb la llengua. Els re-

sultats no seran immediats. El decret obre una via que, si les escoles l'aprofiten, pot conduir a mig termini a una coexistència real del català i el castellà. L'objectiu del decret és, en aquest aspecte, molt clar: «Situat progressivament les dues llengües oficials a Catalunya en un nivell d'equiparació pel que fa a llur coneixement oral i escrit per part de tota la població escolar.»

Si les escoles no aprofiten aquesta via, sigui per manca de mitjans, sigui per manca de vo-luntat, el decret restarà lletra morta. A la llarga, el país no pot sentir-se satisfet amb l'uni-ca obligació que imposa el decret, fer les classes de llengua i literatura catalanes en català, i, per tant, necessita la col·laboració dels centres do-centes. Aquesta invitació a catalanitzar l'enseny-ament hauria de ser acceptada per les persones que, amb coneixement de causa, poden contri-buir a endegar més eficaçment la normalització lingüística i a treure virulència a una qüestió que s'ha complicat massa.

AVUI

15.2.83	Col·laboració Generalitat-exèrcit	La campanya de difusió del patrimoni cultural de Catalunya als soldats, comandaments militars, funcionaris civils de l'administració militar i els seus familiars és, com va dir Pujol, positiva.	Els militars han de conèixer les terres que integren Espanya i assabentar-se que tenen una història pròpia, una llengua pròpia i un patrimoni cultural.
---------	--	---	---

Col·laboració Generalitat-exèrcit

La col·laboració entre l'exèrcit i la Generalitat, i també les quatre Diputacions i diversos Ajuntaments de Catalunya, per tal de menar la segona campanya de difusió del patrimoni cultural de Catalunya als soldats, comandaments militars, funcionaris civils de l'administració militar i els seus familiars, torna a estar en marxa. Aquesta setmana se signa el conveni per a aquesta segona campanya i després començaran les jornades.

L'any passat, en cloure's la primera campanya, hom van destacar els èxits assolits en un dinar de germanor fet a la Generalitat. Allí, el president de la Generalitat i el capità general de Catalunya van fer esment de la bona voluntat que s'havia establert i també que el coneixement del patrimoni cultural català era positiu amb vista al coneixement mutu de la societat civil i l'exèrcit i aportava a la formació militar dels soldats el coneixement d'unes terres que integren Espanya i que tenen una història pròpia, una llengua pròpia i un patrimoni cultural digne de ser conegut.

L'any passat, gairebé quatre mil persones, des de generals a soldats i familiars dels militars, van participar en les rutes que la Generalitat i les institucions de govern del país van organitzar arreu de Catalunya. Creiem que aquest fet és ja positiu per ell mateix, perquè va fer possible que una història i uns valors artístics, culturals i paisatgístics fossin coneguts gràcies a uns guies que saben fer apreciar el valor que hi ha en cada cosa.

El fet té encara un altre aspecte, destacat ja per tots els qui van participar en l'organització de la campanya: la col·laboració entre les institucions de Catalunya, al capdavant de les quals hi ha la primera institució de govern, la Generalitat, i l'exèrcit, col·laboració que fa possible una tasca comuna amb vista a formar ciutadans que coneguin i estimin el patrimoni cultural conjunt i que aferma la democràcia, ja que aquesta recolza en la voluntat de convivència de tots, en el coneixement i també en la formació cívica.

L'any passat, en l'acte de clausura, es va destacar que l'experiència podria ampliar-se a la tercera regió militar, València, i també fer-se extensiva als membres de l'exèrcit de l'aire i de la marina. Enguany aquests dos objectius ja s'han pogut planificar i, així, ahir s'informava que hi haurà una ruta d'intercanvi amb la tercera regió militar i que al conveni que establiran serà present el sector naval de Catalunya, el sector aeri i la reserva general, a més de la Capitania de la quarta regió militar.

Tot plegat, un bon pas endavant, afermat amb els que es van fer l'any passat. I un camí de convivència, de treball en comú, de descoberta de valors i de treball per a uns ciutadans que estimen el país perquè el coneixen.

AVUI

17.5.83	La supervivència de Banca Catalana	La solució a la crisi de Banca Catalana ha de ser catalana. BC no pot ser venuda a un pool de 16 entitats bancàries	BC no ha de perdre catalanitat, perquè solucionar la seva crisi implica la possibilitat que l'economia de Catalunya remunti
---------	---	---	---

La supervivència de Banca Catalana

Des que se'n va iniciar la crisi, el grup de Banca Catalana ha anat evolucionant per camins molt diversos. En un primer moment s'apuntava, a sol·licitud de la mateixa Administració central, una proposta de «da Caixa», la qual, evidentment, era l'opció preferible o, potser millor encara, la de les Caixes d'Estalvis catalanes. En definitiva, aquesta no és cap fórmula desconeixuda a l'economia mundial.

Ara bé, quan tot apuntava a «da Caixa», un conjunt de setze bancs privats han proposat de quedar-se la majoria absoluta del capital de Banca Catalana i, per tant, de tot el grup. És possible que amb la proposta de pool bancari es pugui fer un cant a la solidaritat bancària i, concretament, a la solidaritat de la banca privada. Però no cal dir que aquesta no és una solució viable, ja que és evident que setze empreses bancàries no poden administrar, relançar i mantenir un competidor, és a dir, que donin suport a la reducció del seu propi mercat.

No cal dir que un problema de tanta transcendència per a Catalunya, car implica la possibilitat que la seva economia es remunti, reclama i exigeix, ja des d'aquest moment, una solució catalana, però aquesta mai no pot ser la que sembla que se li vol donar adjudicant-la al pool bancari. La solució catalana de Banca Catalana requereix sens dubte que l'entitat no sigui desmembrada a termini mitjà i no desaparegui com a entitat amb personalitat pròpia o que, en el millor dels casos, es transformi en una empresa sense vida ni objectius. Malauradament, en aquest cas desapareixeria un instrument econòmic que ha estat al servei de Catalunya i en desapareixerien els llocs de treball. Si més no, avui, que el consell rector del Fons de Garantia de Dipòsits adjudicarà Banca Catalana, no pot succeir que un membre important del cos financer català se'n desprengui definitivament, la qual cosa podria comportar que la nostra economia arribés a un dels seus moments més baixos.

La pèrdua de la catalanitat de Banca Catalana i un desenllaç que n'afecti la integritat no solament poden tenir conseqüències greus en l'ordre econòmic, sinó també en el social i el polític, i per això, quan encara s'hi és a temps, cal que els qui han de prendre aquesta decisió tinguin en compte totes aquestes circumstàncies. En aquest sentit, caldria adoptar una solució que no solament tingués en compte la rendibilitat econòmica, ja que, com ens ben mostren les raconades de la història, el problema de Banca Catalana no ha estat solament un problema econòmic.

Malgrat tot, és evident que el grup de Banca Catalana existeix, que té un desig de supervivència i que es troba disposat a continuar mantenint la seva identitat catalana, com ho ha demostrat el seu equip humà, que n'ha defensat la integritat al llarg de tota la crisi.

AVUI

11.8.83	Un malson esvair	Saludem la sentència del Tribunal Constitucional que declara anticonstitucionals els punts substancials de la LOAPA.	La LOAPA reduïa l'autonomia a descentralització, malmetia les esperances i ambicions del poble de Catalunya i anul·lava el consens que es va establir, a còpia de diàleg i d'autorenúncies, en fer la Constitució i l'Estatut.
---------	-------------------------	--	--

Un malson esvair

L'esperada sentència que el Tribunal Constitucional havia d'emetre en relació amb la llei orgànica d'harmonització del procés autonòmic —coneguda normalment per la seva sigla castellana, LOAPA— fou donada a conèixer ahir al migdia. Aquest fet es produïa a l'any just —dia més dia menys— d'haver obtingut el text elaborat amb el suport de la Unió de Centre Democràtic —la UCD— i el Partit Socialista Obrer Espanyol —el PSOE—, com a conseqüència d'un pacte polític entre l'aleshores partit del govern i el principal grup de l'oposició, l'aprovació tant al Congrés de diputats com al Senat.

Malgrat això, el procés d'harmonització autonòmica havia començat molt abans, a mitjan 1980, i des del seu inici la seva discussió ha fet córrer rius de tinta, a la vegada que també ha mobilitzat molts esforços per part de les forces polítiques —les nacionalistes al capdavant—, que des d'un primer moment van veure com el procés endegat i la seva conseqüència, la llei ara declarada anticonstitucional en els seus punts substancials representaven un atac directe a la capacitat d'autogovern de les autonomies històriques —Catalunya i el País Basc, principalment— en relació amb les competències que els atorgaven els respectius estatuts elaborats d'acord amb la Constitució.

L'AVUI, durant aquest període ha opinat nombroses vegades sobre això aixecant també la veu d'alerta sobre el perill que la LOAPA podia constituir per a les aspiracions catalanes d'autogovern. El dia 11 de febrer de l'any passat dèiem: «El cert és que no es pot negar que toca el nucli viu de l'autonomia de Catalunya —i de totes les altres— establint, gràcies a la concreció en molts aspectes fonamentals, un camí diferent del previst en la Constitució i essent, com ho han dit veus qualificades, una reforma no reconeguda de la mateixa Constitució». I afegíem: «Volem deixar ben clar que reduir l'autonomia a una descentralització és un pas greu en la nostra democràcia, perquè malmet les esperances i ambicions del poble de Catalunya i anul·la el consens que es va establir, a còpia de diàleg i d'autorenúncies, en fer la Constitució i l'Estatut».

La sentència donada a conèixer ahir abona aquesta tesi. La LOAPA no pot ser ni orgànica ni harmonitzadora. No pot estar per damunt dels estatuts, els quals en la seva redacció s'emparen en les previsions constitucionals. Ara, queda clar que per damunt dels Estatuts només hi ha la Constitució, i això ho considerem positiu per a l'enfortiment de la democràcia a l'Estat i a les seves institucions, les quals no poden estar sotmeses al caprici d'errònies interpretacions fetes pel govern de torn.

La LOAPA ha perdut el seu significat inicial. Ha quedat anorreada en el seu esperit i ja no val. Demanem que es retiri i oblidem-la. Haurà estat només un malson; però quin malson!

AVUI

23.5.84	Una nota clarificadora	No hi ha unanimitat entre els fiscals sobre la querella per presumptes irregularitats a Banca Catalana.	La querella està moguda sobretot per una intencionalitat política [atacar Jordi Pujol].
---------	-------------------------------	---	---

Una nota clarificadora

Resulta en molts aspectes clarificadora la nota que ha fet pública el fiscal en cap de l'Audiència de Barcelona sobre la preparació del projecte de querella per presumptes irregularitats a Banca Catalana, que publiquem íntegrament a l'edició d'avui.

Per una banda, des de l'autoritat i el coneixement que se suposa en el seu autor, es destaca la "indubtable transcendència política" que té aquest assumpte fins al punt que l'esmentat fiscal fa ús d'una pràctica poc habitual com és fer pública una nota. Per altra banda, del conjunt de la nota es dedueix que no tota la judicatura pensa igual sobre la tramitació i presentació d'aquesta querella, ja que "el principi de dependència jeràrquica" funciona en el present cas com a motor de l'acció.

Aquesta és una dada més que ha d'ajudar a entendre que, com dèiem a l'editorial de diumenge passat, la diferència de tractament donat a Banca Catalana i el moment processal de presentació de la querella, així com el seu àmbit, tant pel que fa als destinataris com pel que fa al temps —fins a l'any 1968—, ens trobem davant d'un assumpte mogut per una iniciativa que té més d'intencionalitat política que de defensa dels interessos col·lectius.

30.5.84	Saber on anem i anar-hi sense odi	1. Atès el titubeig del govern central en política autonòmica, el virtual president, Jordi Pujol, va estar ahir encertat en preguntar a Felipe González, on anem? 2. Igualment encertat en voler bandejar de la política l'odi introduït per la querella de Banca Catalana...	1. Hi ha d'haver diàleg amb tothom, també portes endins de Catalunya, perquè el país necessita de tothom. 2. Amb odi es trencaria la convivència i sense ella no es podrien defensar les nostres institucions.
---------	--	---	--

Saber on anem i anar-hi sense odi

Del discurs que ahir va pronunciar el candidat a la presidència de la Generalitat, i virtual president, Jordi Pujol i Solel, voldríem extreure dues primeres i importants reflexions de caire polític. El mandatari català va bastir la seva peça oratòria amb una afirmació contundent: Catalunya és una nació. Per a afegir a continuació que el nacionalisme català s'inscriu en el marc constitucional i vol col·laborar en la consolidació de l'anomenat Estat de les autonomies, com a eix fonamental de la vida democràtica espanyola.

Naturalment, per a realitzar aquest objectiu Jordi Pujol necessita saber una cosa fonamental: on anem. Aquesta és la pregunta que va fer al president Felipe González en la carta del 7 de maig. Perquè es constata, de la sentència de la LOAPA ençà, una certa perplexitat, o fins i tot titubeig real, de la política autonòmica del govern central. Són paraules del president Pujol que qualsevol analista polític ha de ratificar. Com també s'ha de ratificar la deducció del polític nacionalista quan afirma que, en aquesta situació, la inèrcia sempre tira cap al centralisme i la burocràcia, enemics definitius de l'autogovern català.

Es lògic, doncs, demanar una entrevista amb el president del govern espanyol. Es tracta de saber on hem d'anar i, amb aquesta perspectiva perfectament definida, obrir-se al diàleg. Un diàleg que no sols ha de ser de portes enfora, sinó també de portes endins. Cal desitjar, en aquest sentit, que la crida al diàleg i a la participació pugui esdevenir realitat, perquè aquest país, Catalunya, necessita tothom.

La segona idea important que cal destacar en una primera anàlisi del discurs del president Pujol és la seva referència implícita a la situació política, un cop presentada la querella contra ell mateix i d'altres antics directius de Banca Catalana. El ja virtual 116è president de la Generalitat vol bandejar de la vida política l'odi. Un odi que sembla haver-s'hi introduït i que pot fer trencar la convivència, un dels més preuats tresors que tenim els catalans per a defensar les nostres institucions.

No podem renunciar a construir el nostre futur amb esperança, amb pau. No ens hem de deixar prendre la possibilitat de fer del nostre país allò que volem que sigui. I això ho hem de fer, ara i sempre, amb idees i fets, amb ètica i moral com a normes de conducta pública. També són pensaments d'un Jordi Pujol, delgut personalment, però que no vol, ni com a persona, ni com a dirigent, deixar-se arrossegar pel pessimisme, pels tripijocs d'una certa manera de fer política que té poc a veure amb els catalans.

Saber on anem i anar-hi sense odi: un bon lema per a començar la segona legislatura estatutària. Sense aquests dos principis resulta inútil parlar de programa; programa, d'altra banda, que dema, després de la segona jornada de debuts, bé mereixerà un comentari. Però la casa es comença pels fonaments.

AVUI

26.3.85	La sensibilitat de tot un poble	La victòria aclaparadora del Barça a la Lliga a quatre jornades del final mobilitza el poble català.	Necessitem més victòries d'aquestes perquè el Barça -'més que un club'- projecta una força en totes les capes socials de Catalunya i de Barcelona que es manifesten en aquestes celebracions.
---------	--	--	---

La sensibilització de tot un poble

El Barça havia de guanyar a Castella, al camp de Valladolid i no precisament per exigències urgents de programa, sinó per confirmar la seva irresistible i, en alguns moments, abassegadora marxa en la millor Lliga blau-grana dels últims onze anys. Feia falta, també, per a deixar en camp contrari la bandera de la superioritat d'un club, un equip, que ha aconseguit el rècord històric de ser líder de la primera a l'última jornada.

Es aquest sorprenent i indestructible F.C. Barcelona que arrossega multituds darrera d'ell —i ahir es demostrà plenament, quan el poble català va sortir en massa al carrer per victorejar-lo—, que té prop dels cent mil socis i que en la futura ampliació arribarà als 120.000, que desplaça milers de seguidors en els viatges i que mou al seu voltant mitjans d'informació in-sospitats com, per dir un exemple, són els tres diaris esportius que hi ha a Barcelona i que no existeixen, ni podrien existir, en cap altra ciutat més del món.

No hi haurà cap objecció a aquest esperat èxit, reconegut per tots i àdhuc pels rivals més crítics i incomprensius. Perquè el Barça guanya la Lliga de tant en tant, però quan l'aconsegueix ho fa amb la força d'un corró que ho aixafa tot. L'any 1974, l'equip de què eren líders Johan Cruyff i Carles Rexach va proclamar-se campió quan encara faltaven cinc jornades; onze anys després, n'han sobrat quatre i, curiosament, en aquestes dues ocasions els èxits han acompanyat sengles golejades històriques contra el màxim rival, el Reial Madrid, a l'estadi Santiago Bernabéu: 0-5 i 0-3. Diuen que aquell Barça de Cruyff era més poderós, els noms d'aquells futbolistes sonaven més al gran públic, però no oblidem que també eren més veterans que aquests nois que ahir cridaven des del palau de la Generalitat uns emotius crits de visca el Barça, visca Catalunya, i que semblen assegurar el futur del club blau-grana. Precisament el problema de llavors va ser no saber mantenir-se a dalt de tot, pensant que al futur les coses serien més fàcils; esperem que la lliçó s'hagi après i que l'èxit no sigui fugaç.

Catalunya i especialment la ciutat barcelonina estaven ahir de festa i amb tota la raó. Quan els triomfs acompanyen els blau-grana —"més que un club", que no s'oblidi—, aquests sensibilitzen immediatament tot un poble, perquè la força que projecta el Barça en totes les capes socials es manifesta precisament en aquestes inoblidables ocasions que fins ara, insistim, s'han anat produint massa de tard en tard.

AVUI

12.5.85	La visita	És bo que el rei vingui a Catalunya i es trobi no en un bany de multituds sinó amb els representants catalans, perquè així s'adona que Catalunya necessita el reconeixement de la seva personalitat per alliberar energies i aportar a la resta de l'Estat: llibertat, modernitat i tolerància. La visita del rei arran de la celebració del Mil·lenari no ha de deixar de banda la llengua catalana.	Tenim por que es vulgui fer marxa enrera pel que fa a les llibertats i als drets dels pobles.
---------	------------------	---	--

La visita

Vuit anys després de la recuperació de la Generalitat i cinc de les primeres eleccions al Parlament, els reis d'Espanya visiten oficialment Catalunya. Cal dir que aquesta no és una visita qualsevol, ans al contrari, perquè es produeix en un moment que podem qualificar d'irreversible per al futur del nostre autogovern nacional.

Hom no pot oblidar que al llarg de la setmana passada han estat d'actualitat qüestions tan importants com les del règim local, el finançament autonòmic i l'ordre públic. Uns punts que defineixen l'existència o no d'una veritable autonomia política.

Catalunya, no és una moda. Catalunya, convé insistir-hi ara, és el fruit d'una història mil·lenària. És el fruit d'un territori concret i propi, que, si bé té un centre definit, en la ciutat de Barcelona, no és menys cert que té, a cadascuna de les seves comarques, uns altres centres definidors de la seva realitat. Catalunya és el fruit, també, de les seves institucions polítiques perpetuades al llarg de la història en la concreció o en la memòria col·lectiva del poble.

Com recordava Pau Casals davant els representants de tot el món a les Nacions Unides, Catalunya fou la primera nació del món on es van limitar els poders del rei feudal i, per consegüent, allà on la llibertat ha estat norma de conducta, a l'ensens que la tolerància, pròpia de les terres de marca, obertes del tot a les més diverses influències culturals.

Catalunya és, igualment, el fruit d'una llengua que ha estat un element cabdal i definitiu a l'hora de conservar la seva identitat nacional. Una llengua que esperem que durant aquests dies de visita dels reis rebi el tractament que li correspon com a oficial i pròpia del país.

Per tot això, davant l'arribada de Joan Carles I, volem saludar el rei que ha ajudat a recuperar les llibertats, que ha donat suport a la democràcia i fer possible, amb ella, que Catalunya recuperés les seves institucions nacionals de govern. Però, alhora, volem recordar que el camí encara no ha acabat i, de vegades, especialment pel que fa a les llibertats i els drets dels pobles com el català, hi ha serioses pors que es vulgui fer marxa enrera.

També, en aquest sentit, la Corona pot fer una gran tasca, i per això res millor que visites com la que demà comença. No en un bany de multituds, sinó un contacte directe amb les institucions i els representants de la societat catalana, per adonar-se que Catalunya no reclama pel gust de reclamar, sinó que necessita el reconeixement ple de la seva personalitat per a alliberar les seves energies i poder aportar, aleshores, a la resta de l'Estat, tres elements que al llarg de la seva història li són substancials: llibertat, modernitat i tolerància.

AVUI

1 i 2. 1.86	Catalunya torna a Europa	El retorn de Catalunya a Europa és una oportunitat única per modernitzar-se i per expandir-se econòmicament.	Com diu Pujol, Catalunya està preparada per a aquest repte [Gairebé tot l'editorial és un resum del missatge de cap d'any de Pujol assumit pel diari].
-------------	---------------------------------	--	--

Catalunya torna a Europa

Des del primer de gener, Catalunya ha tornat als seus orígens, a Europa, d'on no havia d'haver sortit mai. Ara com a punta de llança de l'europeisme a l'Estat espanyol, segons que va reconèixer el mateix president del govern, Felipe González, a la reunió Costa Brava. El balanç d'aquesta integració per a Catalunya ha de ser en general positiu per molts motius, però sobretot perquè l'economia catalana cada vegada que ha hagut de fer un salt endavant per un plantejament de modernitat se n'ha sortit.

Igualment, poden ser beneficiosos el procés de liberalització que per força s'iniciarà en l'economia espanyola arran de la incorporació i l'obertura de mercats. L'economia catalana s'acostava a una certa saturació del mercat intern de l'Estat, seriosament afectat per la crisi. Ara, en obrir-se noves portes, es pot arribar a un conjunt de tres-cents vint milions de persones comunitàries, que a més són de les més riques del món, amb una renda mitjana de prop de nou mil dòlars per càpita. Guanyar una part d'aquest fabulós mercat serà la tasca futura.

Com va dir el president Pujol en el seu missatge de cap d'any, hi ha també una societat civil forta, amb creativitat i capacitat d'iniciativa i sense por als canvis, i pròxima a les idees i maneres de fer d'Europa. Paral·lelament, la diversitat de la indústria i en general de l'economia catalana afavorirà el procés d'adaptació, i també el fet que més de la meitat de les riqueses generades al Principat s'obtenen a partir del sector dels serveis que és, precisament, el que més fruits pot obtenir de la CEE. Recordem per exemple que Catalunya és la primera regió turística europea.

En aquest sentit, el president Pujol també destacà la bona infraestructura de transports i comunicacions, el futur de la qual està marcat per la construcció d'una xarxa ferroviària d'amplada europea i la possible creació del triangle de transport i comerç Montpellier-Tolosa-Barcelona, que podria convertir Barcelona en el primer port mediterrani en importància econòmica.

La situació geogràfica privilegiada, la tradició industrial i empresarial en vies de recuperació, l'abundor de bons quadres intermedis i l'experiència de la classe treballadora són d'altres motius per a afrontar el futur amb confiança. La reacció, de la qual estan pendants molts pobles europeus, pot ser l'aglutinant que permeti un desplaçament i a la vegada una reorientació dels sectors econòmics catalans cap a activitats més competitives i modernes. Cal tenir confiança, perquè com digué el president Pujol, «per a nosaltres, els catalans, integrar-nos a Europa és com tornar a casa».

AVUI

13.3.86	Afirmació i càstig	1. El pobre resultat del 'Sí' en el referèndum de l'OTAN demostra l'erosió del carisma socialista. 2. L'afirmació real de l'OTAN és més alta del que diuen les xifres, perquè els atlantistes no han col·laborat amb el PSOE en el referèndum 3. A Catalunya, la "indubtable tradició pacifista i antimilitarista i la llibertat de vot del partit majoritari" ho fa diferent de la resta de l'Estat, com també ho ha estat a Euskadi	El govern de l'Estat ha rebut un càstig
---------	---------------------------	--	---

Afirmació i càstig

El primer resultat del referèndum d'ahir, el que es desprèn d'una lectura directa, és el triomf de l'opció atlantista. Hi ha, doncs, una afirmació: la majoria de l'Estat, però no de Catalunya ni d'Euskadi, es d'acord amb la permanència en l'OTAN en les condicions establertes pel govern socialista.

Una segona lectura, aquella que va més enllà de l'expressió matemàtica estricta del resultat, en lloc de parlar d'afirmació, parla de càstig. El suport que ha rebut la proposta del govern és molt inferior, ben analitzat, al que els socialistes aconseguiren a les eleccions legislatives del 1982.

Donada la dispersió del vot i les giragonses amb què tantes formacions polítiques han afrontat el referèndum, aquesta segona lectura no és gens fàcil, però permet un resum general de la mena del «sí, però...». La resposta a la pregunta governamental ha estat afirmativa, però els votants, a la vegada, han expressat una dosi important de reserva. Molt probablement, aconseguir una resposta d'aquesta mena no ha d'ésser la finalitat de cap referèndum, però, en aquest, com és ben sabut, tot s'ha complicat, tot s'ha embolicat. I de l'embolica que fa fort de tantes setmanes, en surt ara una resposta clara, que diu sí a l'OTAN i, a la vegada, adverteix els socialistes a causa de comportaments poc clars, entre els quals destaquen, especialment, la mateixa convocatòria del referèndum, la pregunta proposada i la campanya que acabà dilluns proppassat.

Res de nou, en realitat. L'afirmació atlantista implica continuïtat. Res no canvia, per tant. I tampoc no és nou que, des de l'esclatant triomf d'aviat farà quatre anys, el carisma socialista no ha fet més que perdre intensitat. Per aquesta banda, inevitablement, el referèndum ha esdevingut un assaig general de les legislatives que cal celebrar enguany a l'Estat.

L'única victòria certa és la de l'atlantisme, puix que ha triomfat tot i les dificultats que li han posat els amics de sempre. A causa d'aquesta circumstància, l'afirmació real a favor de l'OTAN és molt superior del que diuen les xifres oficials. Aquestes, a més, amb el seu resultat final, demostren que els defensors de l'abstenció i de la llibertat de vot, atlantistes convençuts, s'han exposat a un risc ben calculat. Llur operació, políticament, ha estat perfecta.

No cal dir que, pel que ens afecta, caldrà analitzar detingudament el cas català, tan allunyat del general de l'Estat. En aquests resultats tan diferents cal comptar, a la vegada, una indubtable tradició pacifista i antimilitarista i l'actitud del partit majoritari a la política catalana. Com sempre, tant a Catalunya com a Euskadi, la presència de dos grans partits com CDC i PNB fa variar decisivament la situació.

AVUI

27.6.86	Contra la decisió del Parlament	El Tribunal Constitucional, com el govern, posen entrabancs a la convivència lingüística en anul·lar dos articles de la llei del català.	Tant el govern central com el TC haurien d'haver respectat la integritat de la Llei perquè va ser votada unànimement pel Parlament de Catalunya i, encara més, perquè els dos articles impugnats no són gens essencials.
---------	--	--	--

Director: Josep Fauri i Olivella

Sots-directors: Enric Alvaré i Moliné, Carles Fiol, Benet. Redactors en cap: Angel del Castillo (Esports), Josep Pinya (Producció), Plus Puades (Producció), Angel Vinent (Paisos Catalans i Fets i Gens), Caps de secció coordinadors: Jaume Andreu (Política Catalana, Espanya, i Economia i Treball), Agustí Pons (Cultura i Espectacles), Caps de secció: Francesc Albiol (Asseny), Antoni Batista (Fets i Gens), Ramon Besa (Esports), Lluís Bonada (Paisos Catalans i Jordi Cabdevall (Espanya), Xavier Horcayo (Economia i Treball), Antoni Reg (Món) i Santiago Riera (Espectacles).

AVUI

Edita: Premsa Catalana, SA.

Gerent: Jordi Cabanas i Orriols. Administrador: Josep Planas. Director tècnic: Joan Tio. Director de publicitat: Pere Conesa. Cap de promoció i relacions externes: Josep Reg. Cap de personal: Joan Peyrelo. Cap de distribució i subscripcions: Xavier Bano.

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Consell de Cent, 425. Telèfon: 246 60 00. Telex: 54063. Codi postal 08009. Impressors: c/ Indústria, 522, Badalona. D.L.B. 20.249-1976. (Difusió controlada per D.O.U.).

Contra la decisió del Parlament

Quan el govern central impugnà la llei de normalització lingüística, restaren ben clars dos aspectes: 1) la impugnació era només parcial i no afectava l'essència de la llei; 2) precisament perquè tenia tan poc abast, era una falta de sensibilitat extrema denunciar una disposició legal que havia estat aprovada unànimement pel Parlament de Catalunya. Ara, quan passats els anys, el Tribunal Constitucional dóna la raó al govern central, valen les mateixes consideracions.

Han hagut de transcórrer tres anys perquè hi hagués sentència, una sentència que s'ha fet pública gairebé immediatament després de les eleccions del dia 22 d'aquest mes. Després d'un estudi tan llarg, el Tribunal nega al Consell Executiu de la Generalitat el dret a actuar per fer «efectius els drets dels ciutadans reconeguts en l'article 3 de l'Estatut» i en la llei impugnada, i, a la vegada, nega prioritat al text original català de les lleis catalanes i la dóna, en canvi, a la seva versió oficial

castellana.

Ahir es conegueren, també, les sentències sobre la normalització lingüística a Galícia i al País Basc: als gallecs, se'ls deslliura de l'obligació de conèixer la seva llengua i, als bascos, no els és permès de triar la seva i fer-la obligatòria en començar un procediment judicial. Es tracta de dues aportacions més a la convivència lingüística de l'Estat, en la qual, si jutgem a partir de les sentències del Tribunal Constitucional, tot sembla preparat per a continuar confinant les llengües no castellanes al racó de l'oblit o de les coses innecessàries.

El respecte als tribunals i, fins i tot, el normal acatament de llurs sentències no pot ésser un obstacle al comentari lliure de llurs decisions. La llei, sense els apartats 4.2 i 6.1, després de la sentència de l'alt tribunal, és la via jurídica ineludible, però que ningú no es pensi que Catalunya pot seguir-la amb entusiasme. Si fins i tot un procés tan bàsic com el de la normalització lingüística topa amb obstacles importants i significatius, tot i que només siguin de detall, potser cal pensar que el marc general que empara aquesta normalització és massa fill d'un passat que cal superar. Perquè, tot i que està dins d'un ordenament jurídic precís, la discrepància entre el Parlament de Catalunya, per una banda, i el govern central, per l'altra, avalada ara de manera definitiva pel Tribunal Constitucional, crea un clima d'inseguretat per a la mateixa normalització.

No cal dir que la resposta ha d'ésser la continuïtat en la normalització. La llei, tot i retallada, és encara important i útil, i institucions i particulars han de lluitar per convertir-la en saba de la vida de cada dia. En aquesta perspectiva de continuïtat en el treball, la sentència esdevé una mena d'avertiment: que ningú no es pensi que hi haurà gaires facilitats en aquest camí, que ningú no es cregui erròniament que la feina, que tot just comença, ja s'ha acabat.

18.10.86	L'alegria i el seny d'aquesta hora	Alegria per la designació de Barcelona i seny per preparar responsablement els Jocs Olímpics del 92.	1. La projecció de Barcelona al món ha de ser en funció del fet que és cap i casal de Catalunya. 2. La transformació de la ciutat l'ha de deixar més humana i més habitable.
----------	---	--	--

Edita: Premsa Catalana, SA.
 Gerent: Jordi Cabanas i Orriols. Administrador: Josep Planas. Director tècnic: Joan Tio. Director de publicitat: Pere Conesa. Cap de promoció i relacions externes: Josep Rog. Cap de personal: Joan Peyré. Cap de distribució i subscripcions: Xavier Baró.
 Redacció, administració, publicitat i totocomposició: Consell de Cent, 425. Telèfon: 246 50 00. Télex: 54063. 08009 Barcelona. Impressora: Indústria, 522. Badalona. D.L.B. 20.249. 19/76. (Dilu-
 sió controlada per OJD).

AVUI

Director: Josep Fauri i Olivella
 Sots directores: Emili Alvarez i Moliné i Carles Fio i Benet. Redactors en cap: Angrís del Castillo (Esports), Josep Playà (Productió), Rius Puigades (Productors), i Anselm Virell (Pàracs Catalans i Fets i Gent). Caps de secció coordinadors: Xavier Hincapi (Política Catalana, Espanya i Economia i Treball) i Agustí Pons (Cultura i Espectacles). Caps de secció: Antoni Ballista (Fets i Gent), Ramon Besa (Esports), Lluís Bonada (Països Catalans), Joan Caballé (Compenyiment), Jordi Capdevila (Espanya), Antoni Plaia (Política Catalana), Antoni Relig (Món i Santllo Riera (Espectacles).

L'alegria i el seny d'aquesta hora

Cal acollir la decisió del Comitè Olímpic Internacional amb una gran alegria. Tant pels esforços que s'han fet fins ara com per la projecció que tot just comença i que ha de durar fins a l'estiu del 1992. És, doncs, hora d'alegria per a tothom, perquè l'èxit ens afecta col·lectivament. La decisió de l'ausana ha de ser la base d'unes fites veritablement històriques. Aquesta alegria, però, necessita l'acompanyament del seny. Per moltes causes.

Per la feina que resta per fer, per les complicacions de tota mena que caldrà superar i perquè, comiat i debatut, sempre és més difícil fer de protagonista que de comparsa. L'alegria i el

què han de ser? Primer, no cal dir-ho, una gran festa de l'esport i de la germanor, una festa tan ben organitzada que les coses que passen només cada quatre anys s'hi produeixin com si es realitzessin cada dia. Aquesta gran festa, però, com hem dit d'altres vegades en tractar aquesta qüestió, podria resultar falsa i buida si no anés acompanyada d'uns fets que creiem irrenunciables. Primer, aquesta obertura de Barcelona al món seria falsa i digna del més vil·lupendi si no es fes en funció, i franquisme si no es fes en funció, i alhora com a exponent, de la realitat in-
 equivocada que fa de Barcelona cap i casal de Catalunya, amb tot el que això significa i imposa. Segon, tot l'esforç que l'organització dels Jocs ha de generar

regularia buit si no servís perquè, després de la festa, la nostra societat fos una mica més humana, un bon tros més habitable. Els Jocs ni han d'amagar la nostra catalanitat, ni han de reduir tot el progrés material a les simples celebracions esportives. Això, ara, ha de ser possible, ben possible, perquè ningú no es pot emparar ja amb cap necessitat d'estratègia. Els Jocs, des d'ara, seran ja el que nosaltres, col·lectivament, vulguem que siguin.

Aconseguir a dir l'organització per a Barcelona, ens quedem sis anys per a fer, com cal, que els nostres Jocs siguin una mica més que uns Jocs, és a dir, que siguin catalans i que siguin vehicle de progrés.

22.11.86	Quan un malson s'acaba	La decisió de l'Audiència de Barcelona de no processar Jordi Pujol confirma que el diari va tenir raó sempre: hi ha havia una intencionalitat política darrera la querella, que estava mancada de fonaments.	La querella era un atac frontal al president de Catalunya i a les institucions per ell encarnades
----------	-------------------------------	--	---

Quan el malson s'acaba

Hi havia qui ens deia que calia que la justícia seguís el seu curs, que calia demostrar que tots els ciutadans són iguals davant la llei i que aquest —el cas de Banca Catalana— era un cas com un altre. Pels qui opinaven d'aquesta manera, la votació d'ahir a l'audiència territorial —trenta-tres a vuit— és, simplement, el punt final d'unes diligències judicials. Podem, doncs, considerar-se satisfets.

Per nosaltres, però, que mai no hem cregut que aquest fos un cas com un altre, que mai no hem pogut admetre que intentem processar el president de Catalunya fos un intent com un altre, la decisió de l'audiència és molt més que tot això. És una decisió que toma les coses al seu lloc, al lloc d'on potser

calia que no haguessin sortit mai. És una decisió que tanca un interregne molest de la nostra història, tot i que la serenitat i la fortalesa del principal afectat han fet que la nostra vida col·lectiva hagi pogut continuar com si no passés res. Però sí que passava.

La satisfacció d'avui prové de la consciència que tenim d'haver tingut raó sempre. Això, però, no ens pot fer oblidar que aquesta raó ha estat discutida sense fonament, segons que ara s'ha vist.

No ens pot fer oblidar que es va posar en marxa una querella que l'audiència territorial, en funcions de Tribunal Superior de Catalunya, ha considerat sense fonaments per trenta-tres vots a vuit.

Es veritat que cal deixar actuar lliurement la justícia, és indiscutible que el poder judicial és un fonament de l'Estat democràtic. Aquestes són afirmacions que cal aplaudir i difondre. No és menys cert, però, que, precisament perquè té aquesta alta funció, mereix un respecte i demana una prudència imprescindibles. Per això, abans de posar en marxa un procés que podia afectar el mateix president de Catalunya, calia haver emprat unes dosis de respecte i de prudència que la decisió de l'audiència —tan contundent— sembla posar en dubte.

En aquests moments, que són indubtablement de satisfacció, preferim no atiar cap mena de discrepància i convertir la satisfacció en un acte positiu. I un

fet ben positiu és que la decisió dels magistrats hagi corroborat les línies establertes en el nostre comentari editat de diumenge passat. Si la querella es vingué un atac frontal al president de Catalunya i les institucions per ell encarnades, la decisió judicial d'ahir és atot a favor del nostre president i de nostres institucions. Aquestes, ara fortes. Aquell, ara més president mai.

Ara podríem parlar —i podria fer-ho— de les implicacions polítiques. Ahir ho va fer amb claredat el contumel·lós Rafael Termes, responsable i ben documental en els cons de Banca. En realitat, però, la situació és tan clara, que no cal insinuar-hi.

23.4.88	El Mil·lenari com a símptoma	1. És un encert convidar el rei perquè així s'afermen els llaços entre la Corona i el catalanisme polític. 2. El rei és un poder moderador, receptiu al catalanisme i demòcrata, com va demostrar el 23-F.	El catalanisme ha de trobar un lloc entre el radicalisme republicà i el jacobinisme centralista exemplificat amb El País i el PSOE.
---------	-------------------------------------	--	---

El Mil·lenari com a símptoma

24 **P**er a un espectador que intentés analitzar les jornades d'aquests dies des d'una certa perspectiva, la celebració del Mil·lenari podria ser examinada com un símptoma de la situació del nacionalisme polític a Catalunya i de les relacions d'aquest nacionalisme amb la resta de l'Estat. En efecte, el propòsit que la celebració del Mil·lenari servís per afirmar els llaços entre la Corona i el catalanisme polític semblava del tot encertat, sobretot tenint en compte que el neonacionalisme espanyol impulsat pel partit al govern ofega les expressions pluriculturals de l'Estat i dificulta una entesa absolutament necessària —plantejades les coses des del més pur realisme polític— entre Catalunya i el poder central.

Aquest plantejament, però, ben aviat va topar amb més d'una oposició. D'una banda, els sectors més propers a un cert tipus de catalanisme radical han cregut veure en la figura de l'actual monarca l'encarnació emblemàtica d'una nissaga de reis no precisament amatents als desitjos de Catalunya. Però aquest raonament historicista no ha tingut en compte que, en les actuals circumstàncies polítiques, la figura del rei Joan Carles representa un poder moderador que, en diverses ocasions, s'ha mostrat extraordinàriament receptiu a la causa del catalanisme polític i que ha jugat decisivament a favor de la democràcia en els moments de més perill d'involució. A l'altre extrem, però —i en seria una bona mostra l'actitud adoptada pel diari *El País*—, els partidaris del jacobinisme polític —que, no ens enganyem, són els que actualment manegen els grans afers polítics i culturals de l'Estat— han vist amb recel com el rei acceptava acudir a Barcelona per presidir la commemoració del naixement d'«una altra nacionalitat» i s'han indignat perquè, al seu criteri, entre el rei i el president de Catalunya cal que existeixi el filtre del president del govern de l'Estat. En aquest sentit, entre el pessimisme dels qui no confien en l'actitud vigilant, però prudent, que sempre intenta salvar la via del diàleg, i el neonacionalisme abassegador que es promou des del govern actual, algú podria arribar a creure que l'assoliment pacífic de les aspiracions nacionals de Catalunya no és possible. Tanmateix, el catalanisme —en la seva formulació política majoritària— ha buscat el camí de superar-ho amb actuacions com aquesta del Mil·lenari.

El rei Joan Carles, en el seu discurs d'ahir, va lloar la llengua i la cultura catalanes i va reivindicar el dret dels pobles a mantenir-se fidels als seus orígens. I ho va fer en llengua catalana. En contestar el president Pujol dient que amb l'acte d'ahir s'iniciava «des de la serenitat i des de la confiança (...) un procés de reflexió i de renovació obert a tothom», no feia sinó situar el repte allà on justament està: en la necessitat que el catalanisme polític acabi per trobar la seva ubicació en el si d'un Estat que admeti la pluralitat cultural no com un mal menor o com una simple *convivència* —que és la filosofia orteguiana de l'actual govern de l'Estat—, sinó com una realitat cultural diferenciada a mantenir, tal com va recordar el rei en un discurs pronunciat al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, escenari dels actes més transcendents i solemnes del catalanisme contemporani.

13.12.89	El context actual de l'autodeterminació	És apropiat que en aquests moments històrics [reclamació de sobirania dels Països Bàltics] el Parlament recordi el dret a l'autodeterminació del poble català. La Constitució i l'Estatut no són punts d'arribada, sinó de sortida per a majors quotes d'autogovern tal com entén CiU.
----------	--	--

El context actual de l'autodeterminació

El destí polític dels pobles no ha estat mai ni serà un simple afer intern, que es pugui decidir al marge dels contextos geopolítics que el fan possible. I si això ha estat d'aquesta manera des de la segles, més ho ha estat al llarg d'aquest segle amb la internacionalització dels interessos econòmics i polítics.

Es preveu, en aquest marc general el que en acabat la primera part. Per exemple, va permetre que la Conferència de París de 1919 obrís expectatives positives per a la independència de tota una colla de territoris en què la consciència nacional no era necessàriament la primera i única condició per fer-la possible. Les tres Repúbliques bàltiques, Finlàndia, Polònia, Txecoslovàquia, Àustria, Hongria i Iugoslàvia es formaren pròpiament a partir d'aquests territoris, i alguns d'aquests territoris, com els que ara han tornat a esdevenir protagonistes, reclamen una sobirania perduda.

Ara la demanda d'autodeterminació per part d'alguns territoris europeus, tant en el sentit d'independitzar-se de tutelles externes, com en el de decidir reunificacions, ha tornat a tenir plena vigència i ha reactualitzat el valor de la paraula.

No és, afortunadament, que en aquest context internacional el

Parlament de Catalunya hagi aprovat una proposició no de llei —és a dir, una mena de declaració de principi— en què recorda la "realitat nacional diferenciada de la qual forma part", el dret a l'autodeterminació del poble català i el dret a "interferir les cotes d'autogovern fins allà on cregui convenient". És tracta, en definitiva, d'una presa de posició sense conseqüències polítiques a mig termini, però que en canvi explicita que el dret a l'autodeterminació és irrenunciable, i que si les circumstàncies polítiques no satisfessin la voluntat popular d'autogovern, es podria exercir democràticament.

De fet, el Parlament s'ha afegit a una llarga tradició del catalanisme polític que en cada ocasió en què un territori nacional aconseguia la seva independència, s'hi ha sentit poc o molt identificat. El mateix Prat de la Riba adreçava un document al rei Jordi I de Grècia el 1897 per felicitar-lo per l'autonomia de l'illa de Creta, alliberada de Turquia, en una iniciativa secundada per una bona colla de presidents de corporacions catalanes.

En aquella ocasió, el govern de Madrid es va indignar pel que significava d'acte de sobirania, i va exercir una dura pressió sobre diverses entitats i publicacions catalanes. I de la mateixa manera no seia d'estranyar que ara, davant del document aprovat pel Parlament, hi hagi qui es torni a estripar les vestidures i a escandalitzar-se'n.

Aquests dies, el president González s'ha afanyat a precisar que les demandes d'autodeterminació a Europa no tenen res a veure amb les que es puguin produir a l'Estat espanyol. Però, pocs dies abans el rei d'Espanya, en canvi, recordava que dins

el marc democràtic totes les demandes polítiques hi han de poder ser expressades.

Les possibles acusacions en el sentit que el Parlament català ha aprovat un document *destabilitzador* pot ser que no es facin esperar i que arribin per part d'aquells que confonen l'ordre democràtic amb el manteniment d'un *statu quo* que els és especialment favorable o amb l'estancament d'un procés polític que va trobar unes eines principals de desenvolupament en la Constitució de 1978 i l'Estatut de 1979, però que no s'ha venen de confondre amb un punt d'arribada.

La diferència en la consideració dels marcs polític actual com un lloc d'arribada o com el període necessari d'un procés més llarg és allò que avui dia separa més profundament les concepcions de la política catalana en dos sectors diferents aproximables en aquest punt. És també, l'engany d'alguns intel·lectuals d'un suposat doble llenguatge del qual s'acusa els que, ben l'aveu tant lleialment el marc polític actual, no amaguen les seves aspiracions superiors en l'autogovern de la nació.

El document no s'hauria de llegir, doncs, al marge del context geopolític actual, en què el joc d'emmarcaments és irrefutable. I, malgrat les notables diferències dels diversos processos polítics, no es poden evitar aquests jocs de simpaties per llargues històries d'opressió nacional i injustícia semblants i pels processos de reconstrucció nacional dels quals, com es diu al principi, ni els mateixos pobles en són totalment solucians a causa no ja d'unes dependències estatals concretes, sinó del marc geopolític internacional que les refrena o que també les poden debilitar.

1.9.91	El fals fantasma de la divisió de Catalunya	Raimon Obiols és un imprudent al contraposar els drets dels immigrants amb la reivindicació dels drets nacionals de Catalunya, perquè encara que no vulgui això és dividir el país i trencar la convivència.	Fer declaracions tremendistes sobre un possible futur que ell mateix diu que no passarà obre les portes perquè realment passin les catàstrofes sobre les quals alerta.
--------	--	--	--

diümenge
1 de setembre de 1991

AVUI

El fals fantasma de la divisió de Catalunya

Tot i que la immigració va ser un dels temes centrals de la reflexió del nacionalisme català en els anys seixanta i setanta, és possible que encara sigui avui una de les grans qüestions pendents, un aspecte de la nostra vida col·lectiva damunt del qual s'ha passat de puntes per trèndia o per impol·lència. Probablement hi ha molt debat encara per fer. Però de totes les maneres d'encetar-lo, la que ha escollit Raimon Obiols en una conferència de premsa aquesta setmana és la pitjor. Les declaracions d'Obiols deien: la porta oberta a moltes interpretacions simultànies: alerta contra el perill del trencament de la convivència, però dit al mateix temps que això no passarà; ens avisa contra l'ultranacionalisme, però no ens diu on comença. Si aquesta obertura del debat és la pitjor possible, és bàsicament per dues raons. La primera, perquè en la major part de les lectures que es poden fer i que es fan de les paraules d'Obiols, es contraposen els drets dels immigrants amb la reivindicació dels drets nacionals de Catalunya. En segon lloc, perquè situa un debat delicat i on seria prioritari salvar el país, en el centre de la dinàmica de confrontació partidista, en uns moments on l'horitzó electoral és molt visible.

Resulta especialment greu que, davant dels ulls dels mateixos immigrants i de tot el poble de Catalunya en general,

puguin aparèixer com a contradictoris i incompatibles els drets de totes les persones que viuen i treballen a Catalunya i el dret a reclamar fins on el conjunt del poble de Catalunya n'ha considerat quotes d'autogovern i de sobirania. L'in plantejament d'aquesta mena, les persones vingudes de fora poden veure el nacionalisme català com un factor de risc, com una font d'hostilitats i de perills, i al mateix temps la immigració quedaria presentada com l'obstacle per a l'assoliment dels drets nacionals que el conjunt de la població podria reivindicar. Muntar aquesta incompatibilitat, aquesta confrontació, és dividir el país i fer perill la convivència. Certament, d'una persona com Raimon Obiols és innombrable aquesta voluntat de dividir els catalans, però aquest efecte. Si Obiols no ens diu què enten per ultranacionalisme —per exemple: ¿és ultranacionalista demanar el dret a l'autodeterminació?—, quan adverteix que aquest ultranacionalisme amenaça la convivència està criminalitzant el conjunt del nacionalisme, que un o altre sempre pot considerar *ultra*. Per aquesta esdeixca hi pot entrar qualsevol cosa.

El respecte als drets de tots els ciutadans, la integració dels immigrants, l'eliminació de qualsevol brot de xenofòbia o de discriminació de cap mena és, certament, una prioritat màxima de la societat catalana, com ho és de tota l'Europa occidental. També de l'espanyola o de la francesa, posem per cas. El nacionalisme català —ho ha demostrat bastament— té una vocació integradora i oberta i costa detectar-hi qualsevol indici d'hostilitat cap a les perso-

nes nascudes a fora. No és just ni serveix per a res de positiu contaminar-lo amb hipòtesis negatives de futur que no tenen cap mena de pes en el present, que res no fa especialment imaginables.

Obiols, com el seu partit, s'ha declarat partidari d'una fórmula federal, per a l'Estat espanyol i per a Europa. És una proposta interessant. Discutible, com totes, però no necessàriament rebutjable d'entrada. El que no és legítim és que, en benefici d'aquesta opció, Obiols planteji una mena de "o el federalisme o el caos" i dibuixi un panorama èpic de trens carregats de deportats si les majories, democràticament, escullen una via més enllà o més ençà de la seva. És natural que presentin els avantatges que troba a la seva opció, però no que carregui les tintes sobre les opcions alternatives, convertint les en font inevitable de violències, racismes, expulsions i deportacions. A Catalunya a ningú no li passa pel cap aquesta imatge dantesca dels enfrontaments intercomunitaris i de migracions forçades. I això Raimon Obiols ho sap. I sap també que si algú, algun dia, digués qualsevol cosa d'aquesta mena, no tan sols ell i el seu partit, sinó la immensa majoria de la societat catalana se sentiria agredida i allaria els qui ho proposessin. Obiols sap que no passa i que no passarà. Llavors, ¿per què aquest desmentiment en veu alta de perills incert, que no serveix al final per a altra cosa que per materialitzar aquests perills, per fer que algú hi cregui? No pot ser que sigui per raons partidistes. Cal esperar que hagi estat estrictament per precipitació i que Raimon Obiols tanqui les portes al tremendisme i al catastrofisme que ha deixat obertes.

2.9.91	No fem servir el federalisme en va	Quan el president del Senat, Juan José Laborda (PSOE), proposa reformar la Constitució perquè, diu, l'Estat espanyol ja és federal, només proposa un canvi d'etiqueta a l'Estat de les autonomies.	El PSC, a diferència del PSOE, almenys parla d'un federalisme amb més contingut.
--------	---	--	--

No fem servir el federalisme en va

Les transformacions a la Unió Soviètica i, especialment, el procés de les tres Repúbliques bàltiques cap a la independència han creat pel que sembla una sensació generalitzada que una onada de nacionalismes recorre Europa. L'impacte d'aquesta onada damunt de l'Estat espanyol, en el qual el model autonòmic no ha qualitat d'una manera satisfactòria per a tothom i que es pugui considerar definitiva, ha provocat un cert nerviosisme institucional, no se sap fins a quin punt producte de la por i fins a quin punt producte de la mala consciència. Des de la capital de l'Estat s'analitzen amb una atenció minuciosa tots els indicis que arriben de Catalunya i d'Euskadi sobre l'impacte d'aquesta onada bàltica i es van repetint declaracions sobre la impossibilitat del contagi, la imprecidència de les comparacions o el gruix de les diferències amb el cas soviètic. La reiteració d'aquestes declaracions resultia especialment curiosa en comparació amb l'escassetat dels pronunciaments institucionals i polítics que arriben d'Euskadi o de Catalunya, de manera que ben sovint el desmentiment arriba abans que no pas allò que es vol desmentir. Gairebé semblaria —es-tadísticament— que la sensació que alguna cosa canvia a l'Estat espanyol després dels fets bàltics és més gran a Madrid que no pas a les nacionalitats pròximes al contagi.

En aquest clima de nerviosisme en què la resposta arriba molt sovint abans que la pregunta, el president del Senat, el socialista Juan José Laborda, ha estat el primer que des d'una plataforma institucional i política rellevant ha parlat de modificar la Constitució. Laborda pensa que l'Estat espanyol ja és de fet federal en la pràctica i que el que ara tocaria seria federalitzar-ne també la Constitució, perquè la llei atrapi així la realitat. Sembla-va que la reforma constitucional era una petició gairebé tabu, i de fet des dels governs de Catalunya i Euskadi s'havia fet servir una prudència extremada en els judicis al text constitucional. És curiós que la primera iniciativa de reformar-lo vingui precisament de Madrid i que aquesta declaració hagi provocat uns nivells realment minims de polèmica. Imaginem tan sols com a exercici de política-ficció que aquesta demanda, en els mateixos termes, hagués arribat en unes declaracions d'Ardanza o de Pujol. La polèmica hauria estat garantida.

Ben envingudes, de tota manera, les declaracions de Laborda, perquè marquen la fi del tabú damunt d'un tema essencial, d'una de les grans qüestions pendents en l'articulació de l'Estat. Si s'ha obert la veda per parlar de reforma constitucional, seria bo que tothom en pogués parlar, per tal de tancar satisfactòriament un tema mal tancat fins ara. Però, al marge d'aquesta obertura positiva, la proposta de Laborda provoca dubtes considerables. En primer lloc, dir que l'Estat espanyol ja a hores d'ara és un Estat federal és fer una lectura molt aigualida del concepte de federalisme. Per tradició i per contingut, la paraula *federalisme* té un

gruix i representa unes perspectives que no es poden menystenir tan alegrement. Sobretot si ens adonem que les grans crisis de models d'Estat que originen tota la polèmica —Iugoslàvia i la Unió Soviètica— ens arriben d'Estats federals, on la fórmula no ha estat suficient i no ha garantit l'estabilitat, o potser era estridentament el na-quillage d'unes profundes vocacions uniformitzadores. Aprofitar les virtualitats de la paraula *federalisme* per maquillar fórmules d'articulació com les actuals és cre-mar la paraula i fer-la, en un cert sentit, inservible.

Per molt mala consciència que hi hagi per la insuficiència de l'actual marc autonòmic, tampoc no sembla raonable entrar ara en una fase de nerviosisme i proposar solucions estrictament verbals a problemes de fons. Laborda, al cap i a la fi, només proposa un canvi d'etiqueta: agafar el que ja hi ha i batejar-ho com a federal, i consagrar aquest discutible bateig a la Constitució. La proposta anterior del Partit dels Socialistes de Catalunya, que reivindicava la fórmula federal, semblava en el paper més agosarada: parlar de federalisme, però també construir un Estat federal. Si sembla tan inevitable l'impacte de l'onada damunt l'Estat de les autonomies, no sembla suficient una trinxera de paraules maquilladores per aturar-la. I en tot cas no sembla que de moment la realitat obligui a nerviosismes tan visibles. De moment, tot s'ho estan dient des de Madrid, les preguntes i les respostes. Potser que s'esperm que hi hagi alguna cosa més tangible. I potser també —cal reconèixer-ho— seria oportú que alguna cosa es digués des de les nacionalitats.

5.9.91	Catalunya i el Bàltic, sense oportunistes	Les acusacions d'oportunisme contra Jordi Pujol per dir que el model autonòmic és insuficient i Catalunya té dret a l'autodeterminació són infundades, perquè cap de les dues coses vénen de nou. Pujol no aprofita l'onada independentista bàltica per fer allò que alguns anomenen xantatge moral a l'Estat i obtenir rendiments en el cas català.	Les acusacions d'oportunisme es llancen contra Catalunya i les seves institucions.
--------	--	---	---

riors i va renovar en aquest sentit el compromís en la construcció de la democràcia a Espanya, però incloent-hi també uns punts mínims que considera irrenunciables per a Catalunya.

De tota manera, i no tan sols en aquest cas, cal distingir entre el vici de l'oportunisme i la virtut del sentit de l'oportunitat. Han fet bé les institucions catalanes de desfer malentesos i evitar recels respecte a una utilització oportunista dels últims esdeveniments. Però defugir els oportunistes no vol dir deixar perure les oportunitats. I Catalunya, en aquest sentit, no s'inventa res. No s'alegeix a cap tren en marxa, sinó que ha estat de sempre dins del tren que ara es posa en marxa. Catalunya ha estat avançada en la reivindicació d'una articulació dels pobles d'Europa en què fos possible la defensa de les identitats nacionals. No ha necessitat, en aquest sentit, cap contagi. Per tant, no ha de tenir por a una conjuntura internacional on aquest reconeixement de les identitats es presenta com un valor emergent, quan l'Estat i governs que s'hi havien mantingut recelosos han d'adaptar-se a una nova realitat i a unes constatacions innegables. Els nacionalismes tantés vegades donats per morts i enterrats són presents en la nova Europa i presents com una força positiva, democràtica, transformadora i capaç d'enfrontar-se amb els totalitarismes.

Perquè tot això ja es deia, amb veus i continguts diferents, des de partits i òptiques diferents, abans dels últims fets, Catalunya es pot felicitar de l'aparició d'un nou escenari ideològic i polític sense por a ser acusada d'oportunisme. I té el dret i fins i tot l'obligació —si és realment el que vol— d'aprofitar el desglaç d'aquesta insinuada primavera

Catalunya i el Bàltic, sense oportunistes

La roda de premsa del president de la Generalitat, dimarts passat, ha tingut, si més no, una utilitat tangible i concreta: desmentir unes determinades acusacions d'oportunisme que es llançaven contra Catalunya i les seves institucions. Seria oportunista, des d'aquesta òptica, aprofitar una onada independentista que neix en uns altres llocs i unes altres circumstàncies per practicar allò que es presentaria com un xantatge moral a l'Estat i obtenir-ne rendiments concrets per al cas català. El desmentiment, en aquest sentit, ha estat en diverses direccions alhora. En primer lloc, les circumstàncies són diferents; però no absolutament diferents i, per tant, l'essent del cas bàltic no és impropiciat. En segon lloc, cal recordar que no és l'impacte bàltic el que ha portat els catalans a considerar insuficient el model autonòmic en la seva lectura actual, sinó que aquesta insatisfacció havia estat clarament expressada abans del procés bàltic des de gairebé tots els sectors de la vida política catalana. I en tercer lloc, i com a desmentiment amb més contundència dels retrets per oportunisme, el president de la Generalitat va manifestar que no aprofitava l'estela bàltica per modificar els seus plantejaments ante-

els pobles per repetir allò que ja deia i repetir ho amb més força. En aquest sentit, la resolució del Parlament de Catalunya de fa un temps que recordava la pervivència del dret a l'autodeterminació s'ha vist confirmada i reforçada pel nou clima internacional, i ha esdevingut amb perspectiva la millor vacuna contra les acusacions d'aprofitament il·legítim i oportunista de l'efecte bàltic. Com recordava en aquesta mateixa roda de premsa Jordi Pujol, Catalunya té els mateixos drets —i això inclouria evidentment el de l'autodeterminació— que Lituània, però els exerceix d'una altra manera, en funció de la seva realitat i del seu context. Precisament això és el que vol dir autodeterminació: escol·lir les pròpies vies, les maneres pròpies de governar-se i d'articular-se amb altres realitats.

La por al contagi bàltic havia provocat recels i nerviosismes. La presa de posició clara de les institucions catalanes hauria d'haver-les vençut. Si més no per dir en veu alta que es demana un debat raonable i pragmàtic, serà i civilitzat, però debat al cap i a la fi. És a dir, contrast entre posicions diverses. L'autogovern de Catalunya ha de sortir reforçat de tot aquest període, perquè ja hauria d'haver estat reforçat sense que al Bàltic passés res, però el que ha passat el reforça. No hauria estat procedent l'oportunisme d'inventar reivindicacions noves a l'empira del Bàltic. Però tampoc no seria lògic que l'existència d'un clima més favorable, d'una conjuntura internacional més comprensiva amb els fets nacionals, no servís de res, es deixés passar per por de denotar massa fort el que de fet ja es demanava d'abans. I es insinua cions catalanes ja han estat contindens en el desmentiment de l'oportunisme. Ara els cal demostrar el sentit de l'oportunitat.

6.9.91	Llengua i escola	S'ha avançat en la normalització lingüística a l'escola, però encara som a mig camí.	El perill de 'llatinització' del català encara no ha estat abandonat, cal progressar ara en l'ensenyament secundari, on les dades no són tan bones com a primària
--------	------------------	--	---

ze a vint anys. Ara ens trobem, si fa no fa, a la meitat del camí, i el balanç s'ajusta a aquelles previsions. I cal no oblidar que aquestes xifres han estat possibles per l'esforç de reciclatge que, en el seu dia, van fer els mestres —un esforç de quan el voluntarisme encara era ben vist, en forçat contrast amb l'aparent fredor amb què s'afronta la reforma educativa— i per la voluntat dels pares, molts d'ells castellanoparlants, que consideren important que el seus fills dominin les dues llengües oficials de Catalunya.

Aquest balanç és clar que no ens pot induir a cap mena de triomfalisme. En primer lloc, perquè la situació de la llengua a l'escola continua sent globalment precària, com ho prova, per exemple, que els percentatges de catalanització de l'IECR no puguin estendre's a l'ensenyament mitjà, on es dona la paradoxa que són més els professors que coneixen la llengua catalana que no pas els qui la utilitzen per fer classe. (I d'aquí la necessitat d'un decret —com el que ha estat anunciat— que reguli l'obligatorietat dels professors de conèixer les dues llengües.) I, més globalment, perquè el perill de llatinització encara no ha estat esbandit; és a dir, el perill que el català esdevingui una llengua coneguda i estudiada però d'ús social limitat i regressiu. I aquest és, sens dubte, un dels cavalls de batalla més decisius per al futur de la llengua catalana.

sumpció de competències des d'unes bases sòlides. Així, per exemple, es va insistir a desestimar el model establert durant la II República —que facilitava la Generalitat per crear els seus propis organismes d'ensenyament, paral·lelament a l'existència de la xarxa pública estatal— i es va triar el camí, més difícil però molt més integrador, de la xarxa única, és a dir, d'assumir el personal i les instal·lacions estatals i equiparar-les a les que poguéssin crear la mateixa Generalitat.

Ara s'estan començant a recollir els fruits d'aquest correcte plantejament. Perquè el desplegament de les competències exclusives en el camp de l'ensenyament ha permès la progressiva presència del català a l'escola —tal com correspon a l'idioma propi de qualsevol país—, fins al punt que, actualment, i tal com s'ha posat de manifest aquests dies en el simposi de Vic, més de la meitat dels escolars d'ensenyament primari reben les classes únicament en català, un 33% indistintament en català i castellà i només un 9,9% íntegrament en castellà. Unes dades esperençadores si tenim en compte que, a l'inici de la recuperació de les institucions d'autogovern, ja es va dir que el procés de normalització lingüística —en la base del qual es troba el procés de normalització lingüística de l'escola— no era cosa de quatre dies, sinó, com a mínim, de tota una generació: de quin-

Llengua i escola

Alguns dels historiadors que han analitzat el nostre passat més immediat —aquell que s'encavalca sense solució de continuïtat amb el present— ha assenyalat que no és casualitat que en les negociacions per a l'Estatut de Catalunya els representants catalans possessin més èmfasi en unes qüestions que no pas en unes altres; perquè, al cap i a la fi, no feien sinó reflectir l'èmfasi que la mateixa societat catalana posava en uns o altres aspectes de la realitat col·lectiva. Així, de la mateixa manera que no resulta estrany que la reivindicació d'una policia pròpia no resultés prioritària, tampoc no ho és que un dels cavalls de batalla de la negociació quedés centrada en les qüestions de cultura i ensenyament. La cultura —i específicament l'idioma—, perquè constitueix l'eix central del sentit de la diferència que configura el sentiment nacional català; l'ensenyament, perquè és allà on, en bona part, es decideix el futur d'aquest sentiment de diferència i per la tradicional preocupació que ha existit a Catalunya al voltant d'aquest tema: des de les primeres experiències d'escoles racionalistes i montessorianes, abans de la Guerra, fins al moviment de renovació pedagògica dels anys 50 i 60. D'altra banda, existia prou memòria històrica per enfocar l'as-

7.9.91	El compromís dels bisbes catalans	1. El <i>Full Dominical</i> (de Solsona, Vic i Tarragona) que recorda el dret a l'autodeterminació és utilitzat com a pretext per exacerbar els ànims fora de Catalunya. Diversos mitjans espanyols se n'han aprofitat per posar més llenya al foc de la incomprensió des de fora de Catalunya. Un foc que ells mateixos han encès fent creure que creix l'independentisme. 2. El full està en el seu dret i és coherent amb el compromís social marcat pel Concili Vaticà II.	El diari està a favor del compromís dels bisbes catalans en la reconstrucció nacional de Catalunya.
--------	--	--	---

El compromís dels bisbes catalans

Cada any, el *Full Dominical* de les diòcesis de Solsona, Vic i Tarragona, als voltants de l'Onze de Setembre, publica un editorial en relació a la festa nacional de Catalunya. I cada any provoca un cert enrenou, més pel fet de venir d'on ve que no pas pel fet que digui res d'inoportú o fora de to.

Aquest any, potser els autors del text no havien previst, amb totes les seves conseqüències, l'estat de crispació que s'està creant artificiosament fora de Catalunya, neguitejats pel que suposen que podria ser el miratge aquí dels processos d'independentització d'alguns pobles europeus. Però el cert és que l'editorial dels tres bisbats ha esdevingut un nou pretext tan gratuït com els altres per exacerbar els ànims fora de Catalunya, en un joc de pressions i desqualificacions que, en qualsevol cas, no aconsegueix els efectes que pretenen, sinó els contraris.

De fet, el text editorial del *Full Dominical* dels tres bisbats catalans —no pas declaracions dels bisbes, ni document oficial, ni res de semblant— no fa cap declaració política més enllà del que és legítim: recorda el dret a l'autodeterminació, d'altra banda reconegut

normalment pel mateix Parlament de Catalunya, mostra la seva preocupació per la desorientació i la incertesa sobre el futur polític del nostre país, i suggereix que es busquin solucions agosarades, sense conformismes porucs, que podrien ser una font de conflictivitat i insatisfacció. Ni més, ni menys. I, d'altra banda, s'inscriu en una línia semblant expressada en la carta pastoral col·lectiva dels bisbes catalans *Arrels cristianes de Catalunya*, feta pública ara fa cinc anys.

Així sembla que, afortunadament, ho han entès també tots els partits polítics catalans, que han trobat legítim el text del *Full Dominical* i les seves reflexions. Excepció feta del PP, el portaveu del qual ha preferit donar consells sobre la tasca pastoral dels bisbes, seguint la mateixa línia presa en relació a la possibilitat d'una Conferència Episcopal Catalana.

En canvi, diversos mitjans de comunicació espanyols han aprofitat per posar més llenya a un foc que ells han encès, i ells alimenten. Perquè, amb tots els respectes, l'editorial d'un *Full Dominical* no és una declaració d'independència —segons feien creure uns— ni és una mostra de nacionalcatolicisme pagès a la catalana —com suggerien uns altres—, ni tampoc, com pretenia la ministra Rosa Conde, es tracta d'un manifest fundacional d'un partit polític, que hauria de respondre a "una vocació política tardana" dels tres bisbes. Massa caricatures, massa sarcasme, massa irres-

ponsabilitat.

Tot al contrari d'aquesta hipòcrita sorpresa, i sense entrar en qüestions internes de l'Església, és evident que l'editorial del *Full Dominical* s'inscriu perfectament en el vell sentiment majoritari de la comunitat cristiana catalana, expressat fa poques setmanes pel bisbe Antoni Deig, de Solsona, de disposar d'una Conferència Episcopal pròpia, i que ha rebut només adhesions afirmatives —per bé que prudentes en relació a la seva possibilitat immediata— dels altres bisbes del país. I, fins i tot, una significativa proposta del bisbe de Perpinyà sobre la necessitat de tenir relacions estables amb els bisbes de la Catalunya del sud.

No es pot dir que sorprengui la campanya organitzada contra els bisbes catalans, i que s'inscriu en una de més general i de característiques semblants a d'altres que han sovintejat els últims anys. Però, al marge del batibull que s'ha organitzat, cal felicitar els autors de l'editorial del *Full Dominical* perquè, junt amb la conferència pronunciada pel bisbe Deig a Prada de Conflent, significa la incorporació explícita de l'Església institucional catalana al procés social i polític de reconstrucció nacional, en el qual d'una manera silenciosa però continuada ja hi ha fet grans aportacions, sempre en la línia de compromís social marcada pel Concili Vaticà II.

10.9.91	El finançament, pedra de toc de l'autonomia	1. Cal un nou sistema de finançament. Els que pensen que les peticions catalanes busquen privilegis immerescuts són uns ignorants. 2. L'acord del 68 es basava encara en el cost efectiu dels serveis traspassats i això perpetuava el dèficit, perquè el cost efectiu era la fotografia del passat en què Catalunya estava discriminada.	Del finançament depèn que es pugui realitzar la idea política que va ser triada per la majoria dels catalans.
---------	--	---	---

El finançament, pedra de toc de l'autonomia

Algunes declaracions recents de líders polítics i de representants institucionals de diverses comunitats autònomes —algunes aquest mateix cap de setmana— tendeixen a presentar les peticions catalanes d'una millora del sistema de finançament com una exigència extemporània, com la recerca d'un privilegi immerescut. Fins i tot formalment, es diu que Catalunya demana més diners, com si estigués passant una factura econòmica per la renúncia a reivindicacions polítiques més profundes. Rojas Marcos ha parlat, d'una manera força demagògica, d'una compra de l'espanyolitat de Catalunya. Rodríguez Ibarra pica l'ullet als tòpics i preseta les peticions catalanes com una forma d'estranya voracitat econòmica.

Rere aquestes consideracions, partidistes o oportunistes, hi ha una ignorància profunda: la ignorància del que representa la recerca d'un bon sistema de finançament per aconseguir la viabilitat de l'autonomia catalana. Les institucions catalanes no llancen, en un primer moment, el debat sobre el finançament com un debat estrictament polític, i menys encara vinculat a l'actual polèmica sobre l'articulació de l'Estat. El llance com la petició dels mecanismes que facin l'autonomia possible, que omplin de contingut i de sentit l'actual marc constitucional i estatutari. No es demana cap privilegi. Es demana el que es

necessita, el mínim que es necessita.

Des de la fi de la Guerra Civil ençà, els governs centrals de l'Estat espanyol han recaptat més diners a Catalunya dels que hi han invertit via inversió pública. Això ha creat un dèficit d'infraestructures bàsiques que qualsevol ciutadà pot comprovar a la seva vida diària: carreteres, telèfons, urbanisme degradat, serveis hospitalaris, etc.

Tot i el canvi de tendència que va representar la restauració de la Generalitat durant la transició, el mal fet era molt gran. Quan es va determinar el sistema de finançament de les comunitats autònomes, es partia d'una situació de desequilibri molt important. El període de transició del finançament autonòmic català que va anar des de finals dels anys 70 fins el 1986, va ser realitzat sobre el principi del *cost efectiu* dels serveis traspassats. El cost efectiu representava una fotografia de la situació del passat i, per tant, dels dèficits del sector públic a Catalunya. Aquest sistema ha anat perpetuant aquests dèficits.

El 1986 hi ha una nova negociació que porta a l'establiment d'una fórmula que, teòricament, suposa la sortida del sistema del cost efectiu. Però de fet els acords aconseguits es basaven en el finançament per mitjà del cost efectiu, la qual cosa volia dir la perpetuació, millorant-lo, del sistema. No obstant, la Generalitat va comptar amb més diners de lliure disposició, gràcies sobretot a l'acord assolit per als tributs cedits.

Ara es tracta de dissenyar un nou model de finançament autonòmic abans del 31 de desembre d'aquest any que substitueixi l'acordat el 1986. Tot i que el conseller Alavedra declarava, di-

jous passat, que a la seva reunió informal amb el secretari d'Estat, Zabala, no es va plantejar en cap moment la possibilitat de prorrogar un any més l'actual model de finançament, no podem oblidar que el ministeri de Finances ha estat suggerint des del passat mes de juny aquest ajornament.

La Generalitat demanda gestionar l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF), Zabala, catedràtic i antic professor de la London School of Economics, no descarta que aquesta qüestió s'inclouï en el procés de negociació.

En definitiva, es tracta de trencar el sistema de finançament que ens ve del cost efectiu, perpetuant uns dèficits, i que fa que ens col·loquem a la cua de les comunitats autònomes de l'Estat espanyol pel que fa al finançament per càpita. S'ha de tenir en compte, en primer lloc, la igualtat dels serveis per a tots els ciutadans de l'Estat.

Però és que cal també recordar que els ciutadans de Catalunya van votar l'autonomia perquè volien acostar el govern i l'Administració al poble, detectar millor els problemes, millorar les solucions, augmentar l'eficàcia, etc. Al capdavant, construir un país millor.

Entre els possibles obstacles futurs, no podem oblidar la mentalitat funcional i administrativa llatines, que, amb la seva llarga tradició d'ineficàcia i malbaratament de recursos, pot impedir la realització d'una Catalunya millor.

Més enllà de la conjuntura electoral, la responsabilitat del govern de la Generalitat és molt gran en el plantejament d'aquestes negociacions. Està en joc el suport econòmic de la idea política que va ser triada per la majoria dels catalans.

11.9.91	Una Diada per l'autogovern i la convivència	Aquesta Diada ha de ser encara pel dret a escollir i decidir el futur, per l'autogovern.	Ha de ser reivindicativa perquè no està resolt: a) l'articulació amb l'Estat espanyol; b) el reconeixement polític de la realitat catalana, i c) quotes més altes d'autogovern.
---------	--	--	---

el propi país inclogui, d'una manera natural, un esperit reivindicatiu. La diada de l'Onze de Setembre no és tan sols una celebració. És també un marc per a la reflexió i, a partir d'aquí, una ocasió per recordar els problemes pendents i demanar-ne la solució. Aquesta inevitable tintura reivindicativa no és tan sols un patrimoni de les manifestacions més o menys minoritàries al carrer, i seria en aquest sentit un error confondre el tot amb una part, que no és ni tan sols la més significativa. La recerca i la petició de solucions, la voluntat de trobar per Catalunya un encaix més just i més útil, de recordar els drets que ens corresponen com a poble, travessa el conjunt de la Diada, des de la seva celebració institucional a la més popular, des de la conferència històrica a la manifestació pacífica.

Una mica artificialment, s'ha volgut donar a la Diada d'aquest any un clima d'excepcionalitat, en funció dels esdeveniments de l'Est. Certament, hi ha notes de paisatge més favorables als nacionalismes, després d'aquests esdeveniments, però res del que és substancial a la Diada ha quedat profundament modificat. Perquè al cap i a la fi, la reivindicació de fons, de consens, de la Diada és el dret dels catalans a escollir el seu propi futur, un dret que s'ha reclamat i s'ha reconegut des de molts llocs, des del Parlament de Catalunya fins a les paraules del príncep d'Astúries. Això és el fonamental: el dret a escollir i decidir el futur. A partir d'aquí, cada partit o cada grup social pot plantejar les seves opcions legítimes, ha d'explicar els models de futur que es proposen. Aquests models no són la substància de la celebració de fons de la Diada, sinó que són

Una Diada per l'autogovern i la convivència

Des que Catalunya va recuperar les seves institucions, la celebració de la diada nacional cada 11 de setembre ha esdevingut, per damunt de tot, una festa de la normalitat, una festa institucional que intenta reproduir la que faria qualsevol altra nació normal del món. L'Onze de Setembre —festa incorporada al calendari laboral, amb tot el que això significa— esdevé el marc natural per a la reflexió sobre les grans qüestions col·lectives, encapçalada pel missatge del president de la Generalitat i continuada en tota una munió d'actes arreu del país que tenen per objectiu divulgar la pròpia història i incitar al debat sobre els problemes i els objectius de la col·lectivitat. Aquest és, des de fa anys, l'èxit vertebrador de la diada nacional de Catalunya: el seu aspecte potser no més espectacular però sí més rellevant, i el que afecta en realitat la majoria dels catalans.

Però, en la mesura que entre els problemes plantejats a la col·lectivitat catalana hi ha encara avui una qüestió no resolta d'articulació amb l'Estat espanyol, de reconeixement polític de la realitat catalana, de reivindicació de quotes més altes d'autogovern, és inevitable que aquesta reflexió general sobre

la matèria del debat polític i de la confrontació electoral. I això no és d'aquest any. Això ha estat una constant des de fa molts anys i ho han compartit moltes Diades anteriors. Difícilment una Diada, ni la d'aquest any ni la de cap, pot tenir una consigna única, un únic lema. Cada opció proposarà les seves i totes són vàlides i totes es podran contrastar a les urnes. En tot cas hi ha aquest denominador comú, aquesta consigna implícita que de tan general no serveix de consigna, però sí d'explicació del sentit de la festa: Catalunya té dret al grau d'autogovern que els seus ciutadans considerin necessari per preservar la seva identitat, i la manca de decidir-ho no pot ser altra que el respecte als mètodes democràtics i als drets de tots els ciutadans. Ni més ni menys que en altres ocasions, per tant, aquesta és una Diada per l'autogovern, per l'aprofundiment en l'autogovern.

Com cada any, el desig davant d'un nou Onze de Setembre és que les seves funcions —totes les seves funcions— s'acompleixin plenament i d'una manera pacífica. Que s'acompleixi la dimensió festiva i institucional de la Diada. Que s'acompleixi també la seva funció pedagògica i reflexiva, de coneixement de la pròpia realitat i de debat sobre el futur. I que s'acompleixi també el recordatori permanent d'aquest dret fonamental, el dret a assolir pacíficament l'autogovern necessari, el dret a escollir el futur. Seria desitjable que tot plegat fos possible d'una manera ordenada, plural, serena, en què tot es pugui dir i res no posi en perill la convivència, que ha de ser també el valor més preuat i més defensable d'aquesta Diada. Com de totes.

27.3.92	Des de les Bases, cap al futur	1. Ni les Bases de Manresa, ni el que ha estat el catalanisme polític hegemònic des de llavors han estat defensors de la independència, sinó de la col·laboració. 2. Els altres plantejaments perjudiquen l'evolució i el progrés de Catalunya	El que està en discussió és com avançar cap al ple autogovern de Catalunya en el marc de l'Estat espanyol.
---------	---------------------------------------	--	--

Des de les Bases, cap al futur

La commemoració del Centenari de les Bases de Manresa ha coincidit amb la celebració d'un simposi sobre nacionalismes organitzat, a Madrid, per la Fundación Encuentros, i aquests dos esdeveniments han servit per tornar a reflexionar sobre el fet nacional català, sobre la filosofia que històricament ha inspirat el nacionalisme català, tot plegat, en el context d'una Europa on els vells esquemes sorgits de falta s'han demostrat superats. No es tracta tant d'una obsessió per l'autoreflexió sobre i des del nacionalisme català com d'un intent d'explicar-se, des d'aquest mateix nacionalisme, i d'explicar-ho als altres, sobretot tenint en compte que a moltes orelles de l'Europa Occidental el concepte nacionalista és associat --intencionadament o per pura inèrcia històrica-- a determinades aberracions ideològiques o situacions de violència.

I és en aquest punt on les Bases de Manresa cobren el seu sentit. Perquè aquelles Bases van significar el pas --com encertadament s'ha recordat aquestes

dies-- del catalanisme cultural al catalanisme polític; i aquest pas es va fer en una direcció molt concreta: el catalanisme entès com a força aglutinadora i de progrés, no pas com a reivindicació de qüestions ètniques, religioses o racials. I, sobretot, el nacionalisme entès com a punt d'encontre d'ideologies diverses --dels antics carlins als republicans històrics-- que mirava de projectar la seva força cap a l'enlairaïment econòmic i cultural del país. En efecte, és constatable que el sentiment catalanista s'ha expressat, al llarg de la història, a través de formacions polítiques enconrades que, en un moment donat, han arribat a ser antagoniques. Però en cap moment el catalanisme políticament hegemònic --cap d'ells-- ha deixat de ser una força essencialment modernitzadora, una força que ha posat l'èmfasi tant, per exemple, en la millora de les infraestructures i l'economia del país com en la preservació i defensa de la seva cultura i de la seva llengua, que ha esdevingut el senyal diferenciador.

Aquesta tradició del catalanisme hegemònic no ha volgut separar-se d'Espanya sinó, potser una mica ingenuament, catalanitzar-la; trobar-hi un acomodatament on fos acceptada i respectada la diferència. En tot cas, mai no trobarem en el catalanisme hegemònic --de dreta o esquerra-- un discurs reivindicador de la

separació sinó de la col·laboració. ¿Com explicar, a no, que un alt dirigent de l'Esquerra Republicana fou nomenat, en els moments àlgids dels primers temps de la II República, ministre de Marina?

Cal deixar dit, doncs, ben clarament, que la tradició catalanista que, en certa manera, queda recollida i catapulada per les Bases de Manresa, no contempla la independència de Catalunya com una opció viable. Una altra cosa --naturalment-- és parlar de cotes d'autogovern, que sí que és el context on cal situar l'actual qüestió autonòmica. En definitiva, allò que acaba comptant és el poder que es pot exercir des dels òrgans d'autogovern, és a dir, des d'una Generalitat entesa com el conjunt d'institucions que configuren una àmplia autonomia política. En els pròxims mesos, quan es vagi concretant la necessitat que Catalunya faci un pas endavant en l'accés al seu ple autogovern, serà aquest el terreny on es mourà la discussió: autogovern de Catalunya en el marc d'un Estat espanyol, és a dir, amb el màxim respecte a l'ordenació institucional i consuetudinària. La resta no només suposa una desviació del sentit últim de la tradició catalanista sinó uns plantejaments que no poden sinó portar perjudicis a l'evolució i al progrés de Catalunya i dels catalans.

22.5.92

La celebració d'una victòria

La celebració massiva a moltes ciutats de Catalunya de la victòria del Barça a la Copa d'Europa respon a una afició que combina tant els que hi són pel que el Barça té de símbol de Catalunya, com els que només hi són per la passió esportiva i ambdues coses amb diverses intensitats.

Núñez no va fer el Barça a la seva mida, sinó que va fer bé adaptant-s'hi. És molt important que el seu successor s'adapti també a les necessitats i la idiosincràcia del Barça.

que signifiquen una participació directa dels ciutadans. Alguns poden quedar sorpresos pel fet que els esdeveniments que provoquin aquest efecte siguin de naturalesa esportiva, o fins i tot menystenir-los precisament per això. Seria un error. En primer lloc, perquè l'esport ha demostrat globalment la importància simbòlica i emocional que té en la nostra societat. Però és que, a més, quan es parla del Barça no es pot oblidar mai que la seva significació supera el marc estricte de l'esportiu, i que precisament per això és el que és i aplega tantes voluntats. El barcelonisme té moltes vies d'accés i moltes intensitats en la seva diguem-ne militància. Hi ha qui hi accedeix estrictament pel futbol, per la passió esportiva, hi ha qui hi accedeix per la via del catalanisme, hi ha qui el sent un símbol de la catalanitat. Així en el barcelonisme hi convergeixen des dels *tipos* informadíssims que se saben les alineacions de tota la vida fins a qui no sap distingir un fora de joc però sap perfectament que és del Barça, qui va cada setmana al camp, qui escolta de lluny per la ràdio i qui es limita a preguntar amb interès què ha fet el Barça. Són moltes vies d'accés, moltes intensitats, però que comparteixen unes certes regles del joc, que saben per exemple que és procedent anar a animar el Barça amb banderes catalanes o acabar una final de la Copa d'Europa cridant *Visca el Barça i visca Catalunya*. Tots, des dels socis als més llunyans simpatitzants, des dels que hi són per la via del futbol als que hi són per la

via del país, gent de tota mena, ideologia, condició procedència, troben junts un motiu de celebració que guanya el Barça i hi afegixen les seves mateixes ganes de celebrar, la seva voluntat festiva. Per això els catalans no tan sols de Barcelona sinó de totes les poblacions de Catalunya es van omplir de gent blau-grana la nit de dimecres.

En tot cas, aquesta celebració obre un període d'un gran interès pel que fa al futur del Barça, atorgat l'anunci de Josep Lluís Núñez de no presentar-se a la reelecció. Núñez ha aconseguit, i cal reconèixer-ho, un palmarès brillantíssim en la seva gestió. I s'hi ha afegit una altra virtut: una capacitat creient d'adaptar-se a les necessitats i la idiosincràcia del Barça, evitant primerenques sortides de to, callant més i recollint millor l'esperit del club. En comptes de fer el Barça a la seva mida ha anat adaptant-se a la forma del Barça. La seva successió és una qüestió d'un gran interès. Però, d'altra banda, la victòria europea del Barça, que encara té opcions a la Liga espanyola, atorga a altres fets, com per exemple l'extraordinària temporada del Joventut de Badalona en bàsquet, que va guanyar ahir amb brillantor la Liga espanyola i que ha aconseguit el subcampionat d'Europa, donen una mesura optimista del potencial de l'esport català i creen l'ambient esportiu necessari per envoltar els Jocs de Barcelona, dels quals aquesta celebració són un pròleg immillorable.

La celebració d'una victòria

No hem de descobrir ara la capacitat excepcional que té de sempre el Barça de mobilitzar els ciutadans entorn dels seus èxits esportius. Hi ha precedents suficients per no considerar una sorpresa l'esclat d'entusiasme col·lectiu que va acompanyar, en la nit de dimecres i al llarg de tot el dia d'ahir, la consecució de la Copa d'Europa per part de l'equip blau-grana, per primera vegada en la història i després de les derrotes a les finals de Berna i Sevilla, que havien teixit una certa llegenda d'insolabilitat entorn d'aquest trofeu. Però, potser per aquesta llegenda, potser per la importància objectiva de la Copa, aquesta vegada la celebració popular ha tingut un ressò especial, des de la festa espontània de les persones que van sortir al carrer sense cap mena de convocatòria immediatament després del partit fins als actes organitzats amb motiu de l'arribada dels campions.

En una època que es pot qualificar d'apàtica pel que fa a les grans mobilitzacions col·lectives, un fenomen capaç d'aconseguir el ressò popular i espontani que té el Barça ha de ser mirat amb interès i respecte. Poques coses — potser cap — tenen en aquests moments aquesta capacitat de mobilització i de generació d'adhesions actives,

23.6.93	La pilota torna a camp socialista	Si Felipe González vol pactar amb CiU haurà d'acceptar el programa de CiU a les darreres eleccions (15% de IRPF; supressió dels governadors civils; competències en formació ocupacional i intervenció en el repartiment dels fons de cohesió comunitaris).	El pacte és una oportunitat per als socialistes d'incorporar el nacionalisme català i basc a la governació de l'Estat
---------	--	---	---

La pilota torna a camp socialista

Felipe González va ser molt hàbil a l'hora de plantejar la possible col·laboració de CiU i el PNB en la legislatura sorgida de les recents eleccions. En proposar un govern de coalició no com a objectiu a aconseguir després d'unes negociacions sinó com a pas indispensable per assegurar la governabilitat de l'Estat situava una possible negativa dels nacionalismes perifèrics en el terreny del tòpic de la insolidaritat. A partir de la reunió d'ahir del comitè d'enllaç CDC-UDC —conseqüència de les reunions del comitè executiu nacional de CDC i del comitè de govern d'UDC—, la pilota del possible govern de coalició ha tornat a camp socialista i, concretament, a Felipe González, com a líder del partit més votat i cap provisional del govern.

La nota feta pública després de la reunió del comitè d'enllaç diu explícitament que, prèviament a qualsevol altra decisió, es vol saber si Felipe González accepta o no el programa presentat per CiU a les últimes eleccions generals. Posteriorment, el mateix president Pujol ha indicat que, pel que fa a la política autonòmica, el PSOE hauria d'acceptar la cessió de la gestió del 15% de l'IRPF; la supressió dels governadors civils; el traspàs de les competències plenes en matèria de formació ocupacional; i la intervenció en el repartiment dels fons de cohesió comunitaris. Per a qualsevol que hagi seguit la política nacionalista d'aquests darrers anys, res d'especialment nou sinó, ben al contrari, uns plantejaments molt fidels al que un ampli sector del nacionalisme polític considera una plataforma assumible des del govern de l'Estat i, a la vegada, substancial pel que fa al seu contingut polític.

I és en aquest punt on caldrà que el govern provisional de Felipe González es defineixi i on el PSOE ha d'oferir garanties de pacte estable. I això no sembla especialment fàcil. Perquè, tal com s'havia vist en aquests últims mesos, una part important del govern no opina el mateix que una part important del partit en relació a la cessió de la gestió d'una part de l'IRPF, ja que mentre que alguns ministres s'hi han mostrat favorables, destacats dirigents del PSOE han posat la proa a qualsevol possibilitat d'acord. I el mateix es pot dir pel que fa a la política econòmica, l'altre gran escull a salvar de cara a una hipotètica coalició. El programa de CiU, per exemple, es mostra desfavorable a l'actual llei de vaga, en la mateixa línia de Solchaga i sembla que del mateix Felipe González. Però aquesta, com se sap, no és pas l'opinió del partit ni la de l'anterior grup parlamentari socialista, que va pactar un redactat de la llei amb els sindicats considerat abusiu i inadequat per part de la patronal i d'altres estaments socials. No serà fàcil, doncs, arribar a un pacte, sobretot si en aquest pacte no s'hi impliquen el PSOE, i els seus barons, que haurien de donar garanties que els acords que ara es puguin prendre no seran desautoritzats tan bon punt s'hagi superat el moment més crític de la situació econòmica.

Felipe González, doncs, torna a tenir la pilota. Del resultat de la reunió que els pròxims dies ha de mantenir amb Jordi Pujol en sortiran les primeres proves de la credibilitat del pacte que ell mateix proposa. Però els qui, des dels rengles socialistes, creuen que el pacte és una oportunitat històrica per incorporar el nacionalisme català i basc a la governabilitat de l'Estat, haurien d'entendre que sense el compromís de respectar el programa de CiU resulta inviable qualsevol possibilitat d'entesa. Justament perquè des de les files nacionalistes no es vol pactar amb el govern central per ganes de pactar —o de no pactar— sinó per aportar una manera diferent d'entendre la vertebració d'Espanya, una manera diferent que no qüestiona l'Estat però que exigeix importants canvis en la seva estructuració i en el seu funcionament.

25.6.93	Parlar no es pactar	Si hi ha acord s'ha de basar en el programa, però abans d'arribar a qualsevol acord amb CiU, González s'ha de comprometre a resoldre el finançament autonòmic.	González va posar una trampa oferint als nacionalistes bascos i catalans entrar al govern sense discutir abans de programes. Si els nacionalistes no acceptaven podrien aparèixer com a irresponsables, sense sentit d'Estat
---------	----------------------------	--	--

Parlar no és pactar

La segona conversa entre Felipe González i Jordi Pujol sembla haver situat en un terreny raonable el que fins ara es presentava com un procés una mica desconcertant. Felipe González, des del moment que ha d'enfrontar-se a la idea de formar un govern des de la minoria, llança una oferta de coalició als nacionalistes catalans i bascos, després d'un tempteig molt tímid a Izquierda Unida. Passar de la majoria absoluta a la inseguretat que dóna la minoria va portar González a començar la casa per la teulada, a presentar una proposta que a simple vista sembla una mica atabalada. El govern de coalició sembla l'última estació d'un llarg procés negociador que es pot aturar abans a moltes altres estacions, que comporten l'existència d'acords, però no tan profunds. Semblaria natural que si dues forces polítiques es plantegen la col·laboració comencessin explorant els acords i els desacords programàtics i a partir d'aquí establir quin és el sostre de la col·laboració, quina és la fórmula més convenient i més viable.

Felipe González va començar el procés pel final, per la proposta màxima, i no va ser segurament una estratègia ingènua: intentava pressionar els nacionalistes catalans i bascos amb una disjuntiva amb trampa. Si oferint-los el que en termes polítics convencionals és el màxim, entrar al govern, deien que no, apareixerien davant de l'opinió pública i davant del seu propi electorat com a forces polítiques irresponsables, sense sentit d'Estat, poc disposades a col·laborar en la governabilitat de l'Estat. Per tant, si volien aparèixer com a formacions responsables havien de dir que sí a una petició feta a la mida de les necessitats de González.

Però aquest plantejament té dos defectes essencials. El primer, que per a uns partits nacionalistes entrar en el govern no és el màxim que se'ls pot oferir, no és la prioritat bàsica. En tot cas, pot ser un instrument per aconseguir aquesta prioritat, que és el màxim compliment possible dels seus programes, inclosa la seva visió de la qüestió nacional. I el segon defecte del plantejament és la seva voluntat visible de posar el carro per davant dels bous, de posar la conseqüència d'una negociació per davant de la mateixa negociació.

En la nova conversa González-Pujol sembla que s'ha tornat al que seria l'ordre natural d'un procés negociador: començar per veure quins són els punts d'acord o de desacord, i en paral·lel anar explorant les fórmules concretes de col·laboració a l'estabilitat i la governabilitat per part dels nacionalistes. CiU i PNB no tenen cap obligació d'entrar al govern. Tenen l'obligació, davant dels seus electors, d'intentar portar a terme la part més important possible del seu programa. I tenen l'obligació que han volgut assumir de contribuir a la governabilitat i a l'estabilitat. La conjunció d'aquestes dues obligacions pot portar, al final i després de moltes negociacions, a un govern de coalició o pot no portar-hi. No hi ha una única via d'exercir la responsabilitat. Per tant, trencar aquest ordre errat, crear comissions per parlar de programes, és vèncer la disjuntiva perversa segons la qual entrar en el govern és ser solidaris i responsables i no entrar-hi és ser aïllacionistes i irresponsables. Però, al mateix temps, la voluntat d'arribar a un acord s'ha de demostrar per les dues bandes i des del començament. I en aquest sentit, és obvi que no hi ha possibilitat d'avançar en cap mena d'acord, ni el màxim ni el mínim, si no es produeixen alguns gestos de mínima sensibilitat autonomista, entre ells el de la resolució satisfactòria del finançament autonòmic.

Sobretot la segona reunió González-Pujol ens ha recordat una cosa fonamental: que cal ser molt generosos i oberts a l'hora de parlar i de dialogar, i molt prudents i escrupolosos a l'hora de pactar. Parlar no és pactar, i per poder arribar a acords, de la naturalesa i l'abast que sigui, cal haver-ne parlat molt. Estem en la fase del diàleg, que es fa amb paraules i es fa també amb gestos polítics. Quan el diàleg estigui madur poden arribar o no arribar els pactes. En tot cas, pot arribar algun pacte, que no ha de ser necessàriament la difícil i arriscada coalició.

24.12.94	La ratificació del pacte	En declarar constitucional la Llei de Normalització Lingüística del 83, el TC ratifica el pacte que va fer possible la reforma política.	Ha fracassat l'intent de dividir lingüísticament els ciutadans de Catalunya.
----------	---------------------------------	--	--

La ratificació d'un pacte

La reforma política que va possibilitar el retorn a la democràcia va comptar amb l'aportació de diversos segments ideològics que van arribar a uns punts mínims de consens sobre els quals aixecar l'edifici constitucional. Per al catalanisme polític era essencial el reconeixement plurinacional de l'Estat –i així consta a la Constitució– i, també, la possibilitat de dotar-se dels mecanismes jurídics necessaris per retornar al català al lloc que li corresponia com a llengua pròpia del país. Per això, tan bon punt es va constituir el primer Parlament democràtic, va ser discutida, i aprovada per unanimitat, una llei de normalització lingüística que, en el terreny educatiu, proposava com a objectiu que els nens i nenes de Catalunya quan acabessin la seva escolarització bàsica es trobessin en condicions d'usar indistintament –és a dir, llegir i escriure– les dues llengües oficials del país.

Aquest objectiu de la llei de normalització lingüística és el que havia estat impugnat, primer, davant del Tribunal Suprem; finalment, davant del Tribunal Constitucional. El fet que, després de tantes setmanes de suspens, la màxima instància judicial de l'Estat hagi dictat una sentència absolutament favorable a la llei ha de considerar-se com una ratificació del pacte polític implícit que va fer possible, en el seu moment, la reforma política. En efecte, el catalanisme polític pot continuar tenint una acomodació dins de l'actual organització jurídica de l'Estat perquè li és permès de desenvolupar allò que considera un objectiu irrenunciable: el foment de l'ús social del català.

La sentència subratlla dos punts especialment importants. D'una banda, que el català, tal com es reconeix en l'Estatut d'Autonomia, és la llengua pròpia de Catalunya. D'una altra, i a un nivell més concret, que no és possible, a Catalunya, rebre únicament ensenyament en castellà. Pot dir-se, doncs, ben legítimament que la sentència avala la política lingüística se-

guida fins ara per la Generalitat, que, a la vegada –cal recordar-ho–, és fruit del consens de tots els partits polítics representats al Parlament de Catalunya.

El contingut dels dos vots particulars que acompanyen la sentència il·lustra sobre la gravetat dels perills evitats. En efecte, el reconeixement de la possibilitat de rebre ensenyament només en castellà implicaria l'existència de dues xarxes d'escoles públiques i, per tant, comportaria una divisió social inadmissible. Cal recular fins a l'aprovació de la LOAPA per trobar, de la reforma política ençà, un altre moment en què les exigències del catalanisme polític haguessin estat posades tan en qüestió. Afortunadament, tant en un cas com en un altre, el Tribunal Constitucional ha tornat a posar les coses al seu lloc. Ha fracassat l'intent de dividir lingüísticament els ciutadans de Catalunya.

14.10.95	El 'apartheid' lingüístic del PP	La proposta de llei del PP de normalitat multilingüe dividiria la societat catalana perquè és segregacionista.	El PP vol dividir la societat catalana enganyant-ne una part.
----------	---	--	---

El 'apartheid' lingüístic del PP

La proposta del PP català de substituir l'actual llei de normalització lingüística per una llei de normalitat multilingüe implica la consagració de l'apartheid lingüístic, és a dir, de la separació dels escolars d'una mateixa classe en funció de la seva llengua materna. En efecte, la proposta contempla que els escolars compresos entre els tres i els set anys puguin escullir el català o el castellà com a llengua vehicular. A la pràctica, aquesta possibilitat d'opció significa la institució d'aules separades, ja que l'experiència pedagògica demostra que, en una mateixa classe, resulta impossible que s'imparteixi, simultàniament, l'aprenentatge del català i l'aprenentatge del castellà. Cal tenir en compte que dels tres als set anys és l'edat clau per aprendre a llegir i a escriure. En aquest sentit, és oportú recordar que la possibilitat d'ensenyar, dins una mateixa classe, català i castellà de forma simultània va ser desestimada ja fa anys després que la posada en pràctica d'aquest principi se saldés amb uns resultats pedagògics més que precaris. La barreja de llengües dins d'una mateixa aula en una edat tan crucial resultava contraproductiu per a les dues llengües.

Per tant, la proposta del PP només pot estar moguda o per una ignorància radical sobre els problemes de l'aprenentatge de llengües a l'ensenyament primari o per un cinisme que no s'atura davant de les possibles conseqüències socials d'allò que propugna. Perquè la possibilitat de crear una doble línia d'aules en funció de la llengua dels escolars repugna qualsevol esperit democràtic i va en contra de la realitat social i lingüística del país, caracteritzat per la seva capacitat de mestissatge i per la seva voluntat d'integració. És clar que, a continuació, el PP indica, en el seu programa, que els escolars de 7 a 12 anys canviarien de llengua. Però aquesta continua sent una proposta imrepresentable des del punt de vista pedagògic i que no estalvia la divisió sinó que, en tot cas, la consuma.

Però potser tots aquests són arguments massa subtils, massa sofisticats. Perquè el PP no ha fet cap proposta lingüística o cultural seriosa, pensada i meditada, consultada amb experts i debatuda, sinó una proposta política amb dos objectius molt clars. D'una banda, enganyar els sectors socials que puguin sentir alguna mena de suspicàcia envers l'aplicació concreta que a l'escola s'ha fet de la llei de normalització lingüística; enganyar-los fent veure que es presenta una proposta alternativa que, en realitat, no és en absolut viable. I, d'altra banda, difícilment aquesta proposta pot ser vista com un triomf de les tesis lerrouxistes. Vidal-Quadras enfront del tan esbombat catalanisme moderat de Trias de Bes.

El PP català ha presentat una proposta enverinada que no ve a solucionar cap problema lingüístic sinó a dividir la societat catalana, a trencar-la en dos. Exactament el contrari del que ha estat, en aquests darrers cinquanta anys, un dels objectius principals de totes les forces polítiques, culturals i socials de Catalunya amb un mínim sentit de la responsabilitat.

21.4.96	Retrocés	Si s'arriba a algun acord amb el PP, CiU haurà d'assegurar-se'n el compliment i haurà d'explicar com ho pensa garantir.	S'ha de desconfiar del PP perquè després d'un primer compromís de paraula amb CiU, en els papers ha fet marxa enrera.
---------	-----------------	---	---

Retrocés

Els responsables de mantenir converses amb el Partit Popular, per part de Convergència i Unió, no dissimulaven abans d'ahir una greu decepció. Mentre han parlat sense concretar res, els homes de José María Aznar semblava que cedien en tots els terrenys, o així ho han volgut fer veure els mitjans de comunicació més favorables –fins i tot impulsors– del pacte. Però, quan ha arribat el moment de la concreció, és a dir, dels documents escrits, les bones intencions s'han esvaït i tot ha quedat reduït a la meitat de la meitat.

Dijous, tal com va destacar l'endemà aquest diari, Rodrigo Rato, en nom del Partit Popular, va fer arribar a Joaquim Molins un document que havia de servir com a primer esborrany per a l'acord definitiu entre les dues forces polítiques. Molins va passar de l'estupefacció a la irritació. Els primers papers oficials del PP encallaven la negociació perquè no concretaven punts clau de les converses i tornaven la situació al mateix nivell de mínims en què era feia setmanes.

En aquesta proposta oficial dels populars el finançament torna a ser un interrogant, perquè els topalls actuals que pateix la cessió del 15 per cent s'hi mantenen, no s'hi esmenta la participació catalana en l'Agència Tributària, la quantitat pactada inicialment per reduir l'endeutament sanitari de la Generalitat pateix greus retallades, el càrrec de governador desapareix però és substituït per un nomenament polític –i no funcional, com demanen els nacionalistes–, la professionalització del servei militar no es concreta en cap calendari... En definitiva, les retallades a totes les propostes dels nacionalistes catalans han fet que els propòsits per arribar aviat a un acord s'hagin esvaït de moment.

Els nacionalistes catalans no trobaven explicacions a aquest retrocés. Alguns, però, s'aventuraven a afirmar que el PP està rebent pressions pertot arreu: des de l'oposició sistemàtica de molts dirigents del PSOE –per molt que alguna premsa els amagui o els distorsioni per sistema–, fins a les advertències dels sindicats, els avisos de col·lectius funcionaris... És possible, però, en aquest sentit, resulta il·lustratiu recordar les paraules del conseller d'Interior basc, Juan María Atutxa, dites fa alguns dies a Barcelona: "Sempre que intentàvem pactar punts essencial de transferències o de reinserció amb els socialistes s'hi negaven adduint la utilització partidista que en faria l'oposició, és a dir, el Partit Popular." Resulta curiós, si més no, que ara els populars intentin fer servir els mateixos arguments per frenar *concessions*.

En tot cas, convé recordar les declaracions que el president de la Generalitat va fer a l'AVUI uns dies després de les eleccions: "Partim de la desconfiança." Amb aquesta maniobra d'última hora el Partit Popular ha atiat el foc d'aquesta desconfiança i ha donat raons a tots aquells que, des del primer moment, van advertir que una cosa són els gestos i una altra els fets. A partir d'ara, els responsables de les converses per part de CiU hauran de sopesar molt seriosament la necessitat de demanar per escrit qualsevol acord que subscriuguin amb els representants populars.

Hi ha l'opinió generalitzada que Convergència i Unió i el Partit Popular ja no poden retrocedir en uns acords que tothom, fins i tot des de la discrepància política més dura a aquestes dues opcions, veu com a necessaris. No hauria de passar de ser una opinió generalitzada, perquè políticament no hi ha res irreversible. Si el PP comença a rebaixar per escrit allò a què es va comprometre oralment, marca un mal punt de començament per a una legislatura que es complica massa tot just encetada. Si José María Aznar reconsidera les propostes del Partit Popular i resitua les condicions perquè l'acord que permeti la seva investidura sigui realitat, els nacionalistes catalans hauran d'assegurar-se'n el compliment. I hauran d'explicar amb claredat quines són les bases d'una entesa difícil d'entendre per a molts i com garantiran el compliment dels acords.

28.4.96	És aquest un bon pacte?	Sí. És un bon pacte perquè el PP ha modificat gairebé totes les pretensions i els nacionalistes catalans han aconseguit concretar gairebé tots els propòsits.	El PP desperta desconfiança. Encara no hi ha certesa que el PP compleixi el que ha pactat.
---------	--------------------------------	---	--

És aquest un bon pacte?

Les perspectives que el Partit Popular guanyés amb una majoria "suficient", tal com demanava en públic durant les passades eleccions José María Aznar, o absoluta, tal com deixaven entendre les seves pretensions, va neguitejar una part important de l'electorat espanyol i una part importantíssima del català. Els nacionalistes catalans van capgirar l'eslògan sobre el qual girava la campanya a mesura que passaven els dies i es veien com a inevitable un triomf popular que podia fer arribar aquest partit a la majoria absoluta. Convergència i Unió va començar amb la intenció de ser "clau" a Madrid i va acabar demanant el vot per "frenar" el PP. Els resultats van convertir la coalició nacionalista alhora en clau, per a la governabilitat, i en fre, perquè el Partit Popular en necessitava el suport si pretenia que José María Aznar formés govern.

Alguns dels polítics nacionalistes més reacs davant el pacte asseguren que mantenir l'abstenció en la investidura d'Aznar hauria suposat reforçar la posició de CiU sense "coresponsabilitzar-se" amb el PP. Afirmen que, al final, davant la imminència d'una nova convocatòria electoral, el PSOE hauria acabat per modificar el vot contrari a la investidura. És possible. Davant aquesta tesi, els sectors nacionalistes menys contraris al pacte afirmen que això hauria debilitat, ja d'entrada, el nou govern, que ha d'afrontar reptes importants en el procés de convergència europea, i que, en definitiva, ningú assegura que els socialistes no haurien optat per tornar a sotmetre's a les urnes.

Els dirigents de Convergència i Unió, doncs, han optat per la solució que sembla menys traumàtica. Han forçat fins als límits un pacte defensable, de primer, davant el propi partit, i després, davant un electorat més que susceptible davant la política de terra cremada antinacionalista, i fins i tot anticatalana, que el Partit Popular havia portat a cap en la passada legislatura.

I és aquest un bon pacte, des del punt de vista de Convergència i Unió? Objectivament, sí. Només cal fer un petit exercici; llegir els punts que s'hi han debatut en els programes que els dos partits van presentar en les passades eleccions. Mentre el Partit Popular ha modificat quasi totes les pretensions, els nacionalistes catalans han aconseguit concretar quasi tots els propòsits. CiU ha cedit únicament en el tema puntual del trànsit, en què el PP només es compromet a "estudiar-ne" la cessió gradual als Mossos d'Esquadra.

El mateix Felipe González assenyalava divendres que, si es confirmava tot el que s'ha confirmat amb la lectura del document definitiu, "el Partit Popular hauria comès un greu error, cedint en tot". La maquinària socialista més fermament defensora de l'Estat unitari ja ha començat a moure's. Des dels que opinen que, després d'aquest episodi, "ja no queda res d'Espanya" fins als que oposen Estat de benestar a concessions a les autonomies. El pacte significa, per tant, un pas important en la cessió de transferències a Catalunya, en l'estabilitat del seu finançament i, també, en la consolidació de l'Estat de les autonomies, que amb els socialistes va patir molts més retards del que feia preveure el progressisme social que inspiren aquestes sigles.

A l'altre costat de la balança hi ha, però, importants contrapesos que han de moure a la reflexió. En primer lloc, el cost polític que pot suposar per als nacionalistes catalans un acord "de governabilitat" amb un partit que desperta grans suspicàcies que ha sabut guanyar-se a pols. En segon, el del compliment de tots els acords, fins i tot els més delicats, com ara el finançament o el servei militar professionalitzat. Un moment d'euforia pre-investidura pot haver fet que els signants del Partit Popular es comprometin en una sèrie de punts que després l'acció de govern pot deixar reduïts a unes dimensions molt més realistes. I els dirigents del PP podrien caure en la temptació de justificar-ne les rebaixes adduint l'herència rebuda. Un bon pacte, doncs, només ho arriba a ser si les parts compromeses en garanteixen el ple compliment. I una d'aquestes parts, per ara, només ha sabut generar desconfiança.

Aquest és un extracte de la sentència del Tribunal Constitucional sobre el recurs contra la llei de normalització lingüística del català. La síntesi ha estat elaborada pel

gabinet tècnic del TC, que ha mantingut fidelment tant la doctrina del Constitucional com l'opinió dels magistrats que han formulat vot particular contra el dictamen.

EXTRACTE DE LA SENTÈNCIA DEL TC

El ple del Tribunal Constitucional ha dictat sentència el 23 de desembre del 1994 en la qüestió d'inconstitucionalitat promoguda per la sala tercera del Tribunal Suprem contra la llei de normalització lingüística de Catalunya, en el sentit de:

1. Declarar que els apartats 2 i 4 de l'article 14, així com l'article 20 de la llei 7/1983, del 18 d'abril, del Parlament de Catalunya, no són contraris a la Constitució.

2. Declarar que el primer incís de l'article 15 de la llei abans esmentada 7/1983, del 18 d'abril, del Parlament de Catalunya, no és inconstitucional interpretat en el sentit exposat en el fonament jurídic 18.

Al fonament jurídic 3r, la sentència raona que l'examen se circumscriu exclusivament als preceptes legals impugnats i que l'enjudiciament en aquesta seu "no pot dependre o estar condicionat pel desenvolupament reglamentari d'aquests preceptes; per tant també queden fora del nostre examen, com és obvi, els actes dictats concrets en aplicació de les normes legals o reglamentàries, l'enjudiciament de les quals correspon als jutjats i tribunals en l'exercici de la seva potestat jurisdiccional".

En la qüestió d'inconstitucionalitat promoguda per la sala tercera del Tribunal Suprem, els preceptes legals qüestionats eren els següents:

Primer. L'article 14.2 de la llei, que disposa: "Els nens tenen dret a rebre el primer ensenyament en la seva llengua habitual, tant si és el català o el castellà. L'Administració ha de garantir aquest dret i posar els mitjans necessaris per fer-lo efectiu. Els pares o els tutors poden exercir-lo en nom dels seus fills i instar que s'apliqui."

Sobre aquest precepte, la sentència del Tribunal declara la seva constitucionalitat en els fonaments jurídics 5 a 12, raonant, entre altres coses, que "és cert... que per a la Constitució el règim del castellà no s'esgota en el seu reconeixement com a llengua oficial, ja que la norma fonamental estableix per a tots els espanyols el deure de conèixer-lo i el dret a usar-lo..., però aquesta posició constitucional del castellà no comporta de cap manera una marginació o exclusió... de les altres llengües que són pròpies i cooficials a les comunitats autònomes", i això es fonamenta en diverses raons: a) perquè l'ordenació constitucional no només es basa en l'article 3.1 de la Constitució, sinó també en l'apartat 2 d'aquest article 3 i en l'article 3r de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que configuren el règim de cooficialitat lingüística, "la qual cosa implica... un règim de convivència entre les dues llengües que són cooficials en aquesta comunitat i el mandat per a tots els poders públics, estatal i autonòmic, de fomentar el coneixement i garantir el mutu respecte i la protecció de totes dues llengües oficials a Catalunya. De manera que... no s'ha d'entendre que el deure general de coneixement del castellà pugui arribar a suposar el dret d'excloure l'ús del català com a llengua docent"; b) perquè el

contingut del deure de conèixer el castellà no genera el dret a rebre l'ensenyament únicament i exclusivament en castellà; c) perquè ni del contingut del dret constitucional a l'educació reconegut en el precepte esmentat ni tampoc, en particular, dels seus apartats 2, 5 i 7 es desprèn el dret a rebre l'ensenyament en només una de les dues llengües cooficials de la comunitat autònoma, a elecció dels interessats. "El dret de tot-hom a l'educació... s'exerceix en el marc d'un sistema educatiu en el qual els poders públics... determinen els currículums... els ensenyaments mínims i les àrees concretes o matèries..., per la qual cosa l'educació constitueix, en termes generals, una activitat reglada..., i els poders públics -l'Estat i la comunitat autònoma- estan facultats per determinar l'ús de les dues llengües que són cooficials en una comunitat autònoma com a llengües de comunicació en l'ensenyament..."

La llei impugnada no conté cap disposició que exclouï l'ús del castellà com a llengua docent i persegueix la finalitat que a Catalunya tots els estudiants puguin utilitzar el català i el castellà al final dels seus estudis bàsics. "Aquest model de conjunció lingüística... és constitucionalment legítim ja que respon a un propòsit d'integració i cohesió social a la comunitat autònoma, independentment de la llengua habitual de cada ciutadà. Igual que és legítim que el català, en atenció a l'objectiu de la normalització lingüística a Catalunya, sigui el centre de gravetat d'aquest model de bilingüisme, sempre que això no determini l'exclusió del castellà com a llengua docent, de manera que quedi garantit el seu coneixement i ús en el territori de la comunitat autònoma."

La sentència afegeix que "encara que no existeixi un dret a la lliure opció de la llengua vehicular d'ensenyament, això no implica que els ciutadans estiguin mancats de cap tipus de dret davant els poders públics des de la perspectiva del dret a l'educació..., si les actuacions de normalització lingüística incideixen sobre un pressupost tan essencial a aquest dret fonamental com és la llengua en què s'ha d'impartir l'educació". Respecte a això, indica que és evident que aquells que s'incorporen al sistema educatiu en una comunitat amb règim de cooficialitat lingüística han de rebre l'educació en una llengua en la qual puguin comprendre i assumir els continguts d'allò que se'ls ensenya, per la qual cosa és essencial que la incorporació a l'ensenyament en una llengua que no sigui l'habitual es produeixi sota el pressupòsit que els ciutadans hagin arribat a dominar-la, si més no en la mesura suficient perquè el seu rendiment educatiu no resulti apreciablement inferior al que haurien assolit si haguessin rebut l'ensenyament en la seva llengua habitual, i indica que la llei catalana respon a aquestes exigències; la sentència expressa que "tot i sent constitucionalment legítima l'opció del legislador català en favor d'un model de conjunció o integració lingüística, amb els seus

innegables beneficis per a la integració social, també és cert, però, que els objectius d'aquest model no poden ser assolits d'una manera immediata o acceleradament. Per tant, això exigeix que els poders autonòmics, per aconseguir la plena adaptació i integració dels estudiants al sistema educatiu, han d'oferir-los uns mitjans de suport pedagògic adequats que facilitin, tant en el cicle inicial dels estudis no universitaris com en els posteriors, el previ coneixement de la llengua cooficial a la comunitat autònoma distinta del castellà".

Segon. L'article 14.4, que estableix que "tots els nens de Catalunya, independentment de quina sigui la seva llengua habitual a l'hora d'iniciar el seu ensenyament, han de poder utilitzar normalment i correctament el català i el castellà al final dels seus estudis bàsics".

Pel que fa a això, la sentència raona que és una norma de caràcter finalista que estableix un objectiu que s'ha d'assolir en el desenvolupament de les capacitats a què han de contribuir els estudis bàsics, finalitat que també està continguda a la LOGSE, tenint en compte a més a més que el precepte es dirigeix a aquells que han cursat els estudis bàsics a Catalunya, ja que, si haguessin cursat l'EGB fora del territori de Catalunya i no coneguessin la llengua catalana, el segon incís de l'article 15 de la llei catalana fa possible la no exigència de l'acreditació del coneixement d'aquesta llengua.

Tercer. L'article 15, incís primer, segons el qual: "No es pot expedir el certificat de grau de l'Ensenyança General Bàsica a cap alumne que hagi començat aquest ensenyament després de l'entrada en vigor d'aquesta llei i no acreditat en acabar-lo que té un coneixement suficient del català i el castellà".

Sobre aquest precepte la sentència del Tribunal Constitucional declara que no és contrari a l'article 3r de la Constitució, ja que, en l'àmbit de l'ensenyament, l'Estat i les comunitats autònomes tenen el deure d'assegurar el coneixement tant del castellà com de les llengües pròpies.

Al fonament jurídic 18 s'analiza si des de la perspectiva competencial el precepte qüestionat pot vulnerar l'article 149.1, apartats 1 i 30 de la Constitució, ja que el Tribunal Suprem considerava que aquesta vulneració es donava fonamentant-se en la STC 123/1988 que va declarar la inconstitucionalitat de l'article 20 d'una llei de la comunitat autònoma de les illes Balears. La sentència raona que el precepte impugnat seria inconstitucional si efectivament hi afegís una nova condició o modificqués les establertes en la legislació estatal relativa a la condició d'obtenció, expedició i homologació de títols, però, no obstant, aquest no és l'únic significat i abast possible del precepte qüestionat, que pot ser interpretat en el sentit que no afegeix una nova condició ni modifica les establertes a la legislació estatal, sinó que integra aquesta legislació respecte al contingut dels estudis i tracta d'assegurar, en el moment de l'expedició del certifi-

cat de graduat escolar, l'objectiu de l'article 14.4 de la mateixa llei, és a dir que els estudiants poden utilitzar normalment i correctament el català i el castellà. El precepte, per tant, pot ser considerat el recordatori del pressupost legal d'haver cursat amb suficient aprofitament una llengua i l'altra com a matèries obligatòries en el centres docents de Catalunya, i interpretat d'aquesta manera no vulnera l'article 149.1.30 de la Constitució.

Quart. L'article 20, que disposa que "els centres d'ensenyament han de fer de la llengua catalana vehicle expressió normal, tant en les activitats internes, incloent-hi les de caràcter administratiu, com en les de projecció externa".

Quant a aquest precepte, la sentència del Tribunal Constitucional exposa que des de la perspectiva constitucional no pot merèixer cap retret que en els centres docents establerts a Catalunya la llengua catalana hagi de ser vehicle d'expressió "normal", tant en les activitats internes com en les de projecció exterior, perquè és la llengua pròpia de Catalunya, llengua oficial en el territori de la comunitat autònoma, llengua de la Generalitat, cosa que inclou l'Administració educativa. L'adjectiu "normal", d'altra banda, només indica el caràcter de llengua habitual o usual, i no implica ni de bon tros que el català hagi de ser utilitzat com a llengua única en les relacions dels ciutadans amb els centres docents situats a Catalunya.

VOTS PARTICULARS. S'han formulat vots particulars pels excelentíssims senyors Díaz Emil i Gabaldón López. En el vot particular del senyor Díaz Emil s'expressa que la seva discrepància amb la sentència és àmplia i inclou diversos temes, però considera suficient limitar-la a l'enjudiciament constitucional que mereix la política d'immersió lingüística en la mesura que declara el català llengua vehicular de l'ensenyament, i exposa que en la seva opinió tots els ciutadans catalans i residents a Catalunya tenen dret a triar el castellà com a llengua vehicular de l'ensenyament per a ells o per als seus fills i que és inconstitucional que s'imposi el català com a llengua docent d'ús obligat, tant si és de manera exclusiva com si és en concurrència amb el castellà, si es fa de manera que impedeixi l'exercici d'aquell dret de llibertat.

En el seu vot particular, el senyor Gabaldón López entén que, tant respecte a l'article 14 com al 20, la decisió s'hauria d'haver formulat de manera que la interpretació que porta a terme la sentència s'expressés en la resolució, perquè només ella pogués considerarse d'acord amb la Constitució i no una altra de diferent ni un desenvolupament al marge de la sentència del qual no es desprongui el reconeixement del dret a rebre l'ensenyament en castellà. Quant a l'article 15, considera que la resolució hauria d'haver pronunciat la inconstitucionalitat del paràgraf primer.

Madrid, 23 de desembre de 1994

Annex III

Macroproposicions dels
editorials de nivell 1
exposades cronològicament i
coetàniament

Avui			El Periódico			La Vanguardia			El País		
Da-ta	Edito-rial	Macropro-posició	Proposició de coherència global	Da-ta	Edito-rial	Macropro-posició	Proposició de coherència global	Dat a	Editori al	Macroproposic ió	Proposició de coherència global

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

18.6.77	Revisió de la política catalana	Pujol ha de renovar el missatge polític.	El PSC ha guanyat perquè no n'hi ha prou amb els sentiments, la passió i la tècnica dels antics polítics catalanistes.
---------	---------------------------------	--	--

2.7.78	Las diversas Cataluñas	Està bé que la Generalitat (Tarradellas) es compromet a revigoritzar les comarques pobres	Si l'administració és eficaç a reequilibrar el territori, ja estarà justificada l'autonomia
--------	------------------------	---	---

6.7.78	L' hora del pares	Els pares s'han de mobilitzar a favor de l'ensenyament en català, ja que el decret del 23.6.78 deixa en les seves mans que l'ensenyament dels fills es faci d'aquesta manera	Que l'ensenyament sigui en català consolida Catalunya
--------	-------------------	--	---

7.12.78	Primer a reflexió	S'han de convocar de pressa les municipals i les generals per evitar que s'agreugi el distanciament entre la classe política i les preocupacions populars i ho aprofitin els colpistes	El 30% d'abstenció en el referèndum de la Constitució és alt i demostra que (tret del País Basc, on va ser la consigna del PNV) hi ha un distanciament entre la classe política i les preocupacions populars, fruit del consens en la cúpula dels dirigents polítics que ha estat un mal menor necessari
---------	-------------------	--	--

Avui

El Periódico

La Vanguardia

El País

11.9.78	Hem de fer un gran país	1. Hem de fer un gran país sense atabalar-nos i amb moderació: - aprofitar l'autogovern possible i - sortir de la crisi econòmica	2. El nacionalisme català va unit a l'exercici de la llibertat i la justícia	Construir el país requereix sortir de la crisi econòmica, la qual cosa és una premissa per avançar en la llibertat
---------	-------------------------	---	--	--

10.9.78	El sentido de otra diada	Ja no és necessària la mobilització de multituds com a expressió reivindicativa	Com diu Tarradellas, s'han aconseguit els acords Estat-Generalitat sense estridències amb rigor i serenitat
---------	--------------------------	---	---

21.1.78	Las Cajas de Ahorro catalanas	Les crítiques als projectes de fusió de diverses caixes catalanes són infundades	Les caixes fortes catalanes són instruments financers necessaris per al desenvolupament econòmic i industrial de Catalunya. Sobretot a la vista de tant fracassos bancaris catalans o d'absorcions de bancs catalans per part d'entitats estatals
---------	-------------------------------	--	---

3.3.79	L'hora autònoma	Han de ser prioritats del govern de la UCD: - la crisi econòmica i l'atur; - accelerar els processos autònoms (traspasos, Estatut i formació del Parlament de Catalunya)	Seria un mal camí que el govern només busqués solucions conjunturals per mantenir-se en el poder
--------	-----------------	--	--

3.3.79	Lo que nos espera	Suárez ha de ser realista i moderat. Evitar el gir a la dreta cap a Coalición Democrática i acostar-se a CDC i PNJ	Hi ha un horitzó de radicalització: PSOE, més oposat, i un electorat molt més favorable a posicions autodeterministes que no a autonomies descafeïnades
--------	-------------------	--	---

2.3.79	Responsabilidad y serenidad	Els resultats (provisionals) de les eleccions generals demostren la força dels grups moderats. Suárez-UCD ha tret molt bons resultats a tot l'Estat, tret de Catalunya i País Basc on la moderació és compartida amb CIU i PNB respectivament	Ens convé continuar en aquest camí lluny de radicalismes (ni aventurisme s'hi provoca a la sedició) i provocacions que intenten desequilibrar el sistema
--------	-----------------------------	---	--

16.3.79	A: Después de las elecciones	Les dificultats d'encaixar Catalunya com a 'nacionalidad histórica' a Espanya es veu reflectida en les dificultats de relació entre els partits estatals i les seves seccions/ federacions/ agermanaments a Catalunya	Els partits centrals no acaben d'entendre la particularitat de Catalunya, especialment el PCE que, a més a més, en la seva caiguda electoral ha arrossegat el PSUC
---------	------------------------------	---	--

23.4.79	Ara l'Estat ut i el Parlam ent	Fins ara hem tingut paciència, ara que ja hi ha Constitució i l'acceptem volem immediatament l'Estatut i el Parlament	Aquest és el bon camí de l'autogovern per a Catalunya	28.4.79	Calle o no calle	Per demanar l'Estatut, no és incompatible la petició formal del consell que presideix Tarradellas amb la mobilització popular. Es irònic que Tarradellas, que va tornar gràcies a la mobilització del carrer, ara s'hi oposi.	Quan tot són dilacions per part de govern central només queda l'ús pacífic del carrer
---------	--	---	---	---------	------------------	---	---

23.6.79	Sant Joan como seña de identid ad	Existeix la nacionalitat dels pobles de la mediterrània que tenen en comú: sol i sorra, culte a la lluna, màgia del foc, exorcisme de la nit, sensualitat del dia	Deixar una nit per al rite, record del tòtem, l'alegria tribal, és una teràpia per a la ciutat del plàstic i cartró pedra
---------	--	---	---

24.1.79	"Si" a los estatutos	S'ha de votar 'Si' als estatuts de Sau i de Gemika. Votar 'NO' afavoreix els ultradretans. Abstenir-se és frívol o covard	Un alt index d'abstenció, producte del desencant (i al País Basc de la inèrcia de l'ABSTENCIÓ del PNV en el referèndum de la Constitució) rebaixara el valor del previsible 'Si'
---------	----------------------	---	--

El País

22.3 .80	Catalu ña: el hombre es Pujol	A Pujol li correspon ser president de la Generalitat perquè CiU ha estat la més votada.	El vot nacionalista, però, no ha estat de dretes. El federalisme no seria convenient ni marcats tons nacionalistes en el govern Pujol
-------------	---	---	---

27.2	Liberta	Hem de sortir al carrer per a) ratificar el compromís amb la llibertat, la democràcia i la Constitució; b) per solidaritat amb els diputats (que van ser segregats per l'escament d'en Tejero) i c) solidaritat amb el Rei, "motor del cambio y gran impulsor de la devolución de las libertades y de la soberanía al pueblo español"
.81	d, democ racia, Consttt ució	L'intent de cop d'Estat era, de fet un atac a l'honor, la dignitat i la sensibilitat moral de tots els ciutadans, perquè els diputats són els seus representants.

10.3 .81	Entend er a Catalu nya	1. Els atacs del director de Diario 16 a la Generalitat de Catalunya per la lectura que aquesta fa de l'Estatut estan totalment fora de lloc, així com dir que es tracta d'excessos pitjors que els que fa el govern basc. 2. La resta d'Espanya encara que parl del seny català, no ha entès que el seny es plasma en el sentit de la responsabilitat col·lectiva dels catalans	1. El qüestionament de les diputacions provisionals no posa en qüestió la unitat d'Espanya 2. Catalunya va per una via de moderació, prudència i mesura, en el si d'una Espanya sòlida
13.3 .81	Manifie sto con plumer o	El manifiesto dels 2.300 és injust, apassionat, sectari i fals	1. No hi ha enfrontaments entre comunitats basats en la llengua. La cultura política pragmàtica imperant a Catalunya impedirà exclusions culturals i 2. El manifest satisfarà els copistes lingüístiques
13. 3.8 1	Enrari ment	El govern espanyol ha de: 1) retornar l'eficàcia a les institucions encarregades de la seguretat ciutadana; 2) desmascarar els que provoquen malviure com a pretext per a una actuació radical [terrorisme]; 3) rellançar l'economia per retornar l'optimisme al país; 4) acomplir el procés autonòmic i neutralitzar els provocadors	Existeix un intent de presentar Catalunya com si la situació fos més greu que a Euskadi i com si fos culpable que la política estatal no reeixi

14.3 .81	Convivencia y libertad	El Manifiesto dels 2.300 no diu la veritat sobre la "supuesta discriminación lingüística" dels castellanoparlants i, sobretot, ataca la Generalitat	S'ha de fer costat a la Generalitat perquè és Estat, Estat espanyol i garantia d'estabilitat i vertebració d'Espanya
-------------	------------------------	---	--

27.3 .81	La exposición "Cataluña, ayer y hoy"	La polémica sobre banderas, lengua i protagonismo en la Quincena catalana a París és una bajanada	Que Catalunya, com qualsevol altra part o cultura d'Espanya, es projecti a l'exterior és una cosa bona
-------------	--------------------------------------	---	--

25.3 3.8 1	Proyecto exterior	En aquests moments que es fa l'exposició "Cataluña, ayer y hoy" a la seu de la Unesco (a París) tot són problemes per al desenvolupament de l'autonomia	Però el poble català sabrà sempre recomençar amb la democràcia perquè "la nostra veu" es fa de la raó i la cultura
19.4 4.8 1	Estimamos la lengua	Hem d'explicar als immigrants les raons que avalen i abonen l'amor a la llengua catalana, perquè ells estan mal informats	Els catalans hem deixat en mans de les institucions el combat per la llengua i no ha de ser així

28.3 .81	Cataluña hoy	Qui veu veïtats independentistes en coses com l'exposició parisina "Cataluña hoy" fa terrorisme ideològic (colpistes)	1. Les comunitats autònomes són també Estat en l'accepció àmplia del terme (article 137 Constitució) i així ho entén Pujol, que és una persona amb 'buen sentido y cordura' 2. Catalunya autònoma és part integrant de la història, del present i del futur de l'Espanya contemporània
-------------	--------------	---	---

Avui

23.4.81	El nostre cinquè Sant Jordi	Els ciutadans han d'assumir l'activament la construcció de Catalunya, consolidar l'autonomia i la defensa de la llibertat i la Constitució garantint de futur als pobles de la pell de brau	Resorgeixen actituds antieuropees i existeix una greu crisi del sistema democràtic espanyol post 23-F
---------	-----------------------------	---	---

El Periódico

23.4.81	Sant Jordi 1981	És fals que la Generalitat sembri odiar, discriminació i insolidaritat com alguns mitjans de Madrid afirmen	Qui diu que a Catalunya passa tot això participa de facto en una campanya colpista.
---------	-----------------	---	---

La Vanguardia

23.4.81	El día de San Jorge	El viratge antiautonomista del govern UCD (amb el suport de Felipe González) exacerba el conflicte allunyant-lo del diàleg	L'actitud del govern-UCD amenaça la democràcia perquè exacerba el conflicte nacionalista i això dona crèdit als colpistes
5.5.81	Recels anti-catalanes	1. Les queixes del Manifesto dels 2.300 no estan justificades 2. Parlen de 'llibertat y tolerancia' preexistents, per tant es deuen referir a la dictadura	A Catalunya, el català ha de ser equiparable al castellà. En la vida pública i en els mitjans de comunicació, l'entrada del català a l'escola pública és indispensable per la subsistència de l'idioma

26.6.81	Los goles políticos del Camp Nou	1. L'acte cívic del dia de Sant Joan al Camp Nou va ser positiu per: a) recuperar la unitat dels partits catalans en resposta a la mala acceptació de les autonomies i les reticències a l'equiparació del català amb el castellà i b) perquè va ser una festa. 2. Va ser negatiu per: a) la radicalitat d'uns que van protestar per una pancarta en castellà dels treballadors d'una empresa amb problemes i b) Barrera és va excedir al dir que el delegat del govern no hauria de ser a Catalunya	La protesta en defensa de la identitat, la llengua i la cultura ha de ser moderada
---------	----------------------------------	---	--

5.1 2.8 1	De la LOAPA a un nou cop de decret	Els decrets controlant els serveis de la Seguretat Social i la sanitat traspassats a la Generalitat deixen en no res les competències i són a la pràctica l'aplicació de l'esperit LOAPA	Cal una negociació entre els partits i governs autonòmics per evitar una retallada dels Estatuts
20. 12. 81	La reunió d'intel·lectuals a Sitges	No es tracta d'una fusió sinó del reconeixement mutu de les cultures castellana i catalana	L'Estat encara defensa que l'única cultura existent és la castellana i els estaments oficials no han fet passos importants per fer reconèixer la vitalitat passada i actual de la cultura catalana

14. 3.8 2	Ciutadans contra la LOAPA	S'ha d'anar a la manifestació contra la LOAPA	La LOAPA rebaixa l'autonomia concedida i respon, encara que Calvo Sotelo no ho reconeixi, a pressions de les 'forces regressives'
-----------------	---------------------------	---	---

23.1 2.81	Los nacionalismo, la OTAN y la LOAPA	Aquesta LOAPA, feta sota la pressió del 23-F, és inadequada	CiU i PNB ja garanteixen la unitat d'Espanya, ho van demostrar en estar a favor de l'OTAN i per tant no cal la LOAPA
--------------	--------------------------------------	---	--

14.3 .82	La manifestación de hoy	La manifestació no té valor perquè la convoquen grups diferents amb objectius diferents	Els independentistes i els comunistes que hi convoquen són oportunistes
-------------	-------------------------	---	---

14.3 82	Manifestación contra la LOAPA	La manifestació contra la LOAPA està justificada en part perquè la llei del 23-F, pot ser un fre del procés autonòmic	El diari està a favor d'una altra harmonització dels processos autonòmics en el marc d'un procés diferent de la generació de la norma harmonitzadora
------------	-------------------------------	---	--

Avui

23.3.82	El PSUC surt assentat del VI Congrés, passat ja el trasbals de l'escissió ortodoxa i dogmàtica [el que seria el PCC] del desembre passat	Recuperar el nostre poble amb totes les senyes d'identitat requereix partits forts, coherents, poc convulsions, fidels a l'ideari electoral i responsables
---------	--	---

El Periódico

21.3.82	Un Congrés interès ante	El diari es mostra favorable al corrent més moderat dins del PSUC perquè si guanya seria més estabilitzador per a la situació política	La crisi del PSUC posa en perill l'estabilitat política a Catalunya, especialment a molts municipis
---------	-------------------------	--	---

La Vanguardia

30.4.82	La visita del Papa	El Papa ha de visitar Montserrat, encara que això implica suspendre altres actes	Montserrat és símbol de la fe cristiana a Catalunya
---------	--------------------	--	---

El País

24.3.82	EI VI Congrés del PSUC	1. El PSUC, després de l'escissió dels pro-soviètics i la divisió interna entre leninistes i eurocomunistes, corre el perill de perdre molta força i ser reduït a simple federació del PCE 2. La crisi del PSUC va ser desencadenada per les crítiques de Carrillo i aprofitada pels pro-soviètics	Es un pena perquè el PSUC va lligar catalanisme, partit obrer, democratització i solidaritat amb la resta d'espanyols i això va impedir nuclis de nacionalisme radical del qual al País Basc van sorgir la violència i el terrorisme
---------	------------------------	---	--

10.6.82	Dos anys de "pujolisme"	Els anuncis de Pujol (Roca de cap de llista per a les generals i Trias, a les municipals) mostren absoluta continuïtat en la seva política	Pujol té un doble discurs: a Catalunya és nacionalista (en competència amb Esquerra Republicana) i a Madrid desenvolupa una col·laboració essencial per i amb la dreta (UCD)
---------	-------------------------	--	--

18. 6.8 2	El Pi de les Tres Branques	El govern civil no s'ha de ficar aquest any en la celebració com va fer l'any passat denunciant alguns parlaments per presumpte delictes	El Pi de les TB simbolitza els Països Catalans, lliure cadascun, però totes tres branques d'una rel comuna i formant un sol arbre. A les diades nacionalistes ha de regnar la llibertat d'expressió perquè els grups nacionalistes puguin dir el que pensin ni que sigui aconstitucional
-----------------	-------------------------------------	--	---

24.6 .82	La LOAPA, arma electoral al	1. Podria ser que el govern de la UCD i el PSOE hagin enviat al Constitucional la LOAPA (abans d'entrar en vigor) per evitar que sigui utilitzada contra ells en les properes eleccions (previsiblement a la tardor). 2. Els nacionalistes de CiU i PNB utilitzaran igualment la LOAPA com a arma electoral	No és que PSOE i UCD dubtin de la constitucionalitat de la LOAPA, sinó que només pretenen endarrerir-ne l'aplicació per evitar l'erosió electoral previsible.
-------------	-----------------------------	--	---

3.6 .82	Guillotina para la LOAPA	Presentar el projecte de la LOAPA a control previ del Tribunal Constitucional ha estat una bona idea	Les minories catalana i basca tenen raó en les impugnacions que fan contra el projecte de LOAPA. La LOAPA retalla els estatuts de Sau i Gernika
------------	--------------------------	--	---

23.6 .82	Una propuesta pacífica adora	Presentar el projecte de la LOAPA a control previ del Tribunal Constitucional ha estat una bona idea	Si no la reformen, la LOAPA, ara per ara, no pot ser orgànica ni harmonitzadora. I és un intent de buidar de contingut els estatuts de Sau i Gernika
-------------	------------------------------	--	--

La Vanguardia

27.7 82	La violencia no ha cesado	1. Els bisbes bascos s'esquivquen en dir que la LOAPA problematitza la pacificació del poble basc 2. S'esquivquen al qüestionar la llei al·legant que el fet que tingui majoria numérica [parlamentària] no la legitima èticament	Els bisbes bascos tenen dret a opinar en política, però aquesta vegada estan equivocats en el que diuen.
------------	---------------------------------------	--	--

29. 7.8 2	L'any del Barça El Barça pot arribar ben lluny en cadascun dels cinc torneigs en què participa perquè té la millor plantilla	El Barça ha de continuar sent el que és i el que representa [Catalunya]
-----------------	---	---

2.8. 82	La dificultat solidari dad	Els comptes de repartiment del Fons de Compensació Interterritorial han de ser clars	El govern potser reparteix sense equitat els recursos del FCI o potser no. Els andalusistes diuen que s'afavoreix Catalunya i Galícia, però els nacionalistes catalans i bascos també és queixen. Tot plegat en un mar de confusió.
8.8. 82	Evitar la discorde	Les declaracions del nou president d'Andalusia, el senyor Escuredo, dient que hi ha un greuge econòmic [en relació amb Catalunya] a propòsit dels fons interterritorials són lamentables perquè sembren la discòrdia entre els pobles d'Espanya	La disputa sobre el termes 'nació' i 'nacionalitats' és absurda. La disputa està en acceptar si Espanya és una nació [de nacions, si es vol] o no. I com que la convivència entre els pobles d'Espanya la regula la Constitució, és al seu text que ens hem de referir.

12.8.82	Una invitació a les escoles ó a les escoles escoles	Les escoles han d'aprofitar el decret que posa en mans dels directors o dels consells directius la decisió sobre quina o quines matèries han de ser ensenyades en català	S'han de fer més matèries en català per acostar-se a l'equiparació de les dues llengües oficials a Catalunya i treure virulència a una qüestió (la lingüística) que s'ha complicat massa
---------	---	--	--

31.1.82	Gobernar y legislar con generosidad	El PSOE ha de tenir bones relacions [no governar amb el 'curro'] amb CiU, PNV i PCE-PSUC	Cal arribar a compromisos entre el govern central i els d'Euskadi i Catalunya (traspassos, terrorisme) i amb el PCE-PSUC perquè centenars de milers de vots dels 28-O del PSOE venguen d'allí
---------	-------------------------------------	--	---

30.9.82	Preparando los cien primeros días os días	Deixada enrere la campanya electoral, el realisme ha de guiar el nou govern [de sa Majestat] de Felipe González. I la seva màxima prioritat ha de ser la crisi econòmica.	No li cal més suport parlamentari perquè té majoria absoluta, però li cal el treball de tots. Esperarem els cent primers dies per fer-ne un primer balanç.
---------	---	---	--

6.10.82	Un País para todos	L'edició de 'El País' a Barcelona neix "del interès de hacer crecer un medio de información y de opinión independiente, capaz de resistirse a las presiones de todo género y de representar discreta, pero firmemente, la posición de sus lectores"	L'esquema derivat de tenir tres edicions (general, Madrid i Barcelona) encaixa en el model autnòmic: 'una España, obra común de sus pueblos'
---------	--------------------	---	--

12.2 .83	<i>Los peligro s del nación alismo</i>	González ha reaccionat sense dramatisme, i ha fet bé, front a la reivindicació de Ceuta i Melilla per part de Rabat	Ceuta i Melilla són espanyoles perquè s'ha d'aplicar el principi de població: fa segles que la seva població és espanyola i no el principi territorial
-------------	--	---	--

15.2 .83	<i>El tercer canal y la televisi ón pública</i>	L'administració central entén la TV com a monopoli governamental i això explica les declaracions de Calviño (televisió antropològica)	Els tercers canals han de fer una programació substantiva capaç d'informar de tota la realitat catalana, espanyola i internacional
-------------	---	---	--

2.2. .83	<i>El tercer canal</i>	Calviño i els socialistes del govern central no tenen res a dir sobre el tercer canal	El tercer canal ha de ser competència exclusiva de la Generalitat, i no exclusiva (manipulada) del govern de la Generalitat
-------------	--------------------------------	---	---

15. 2.8 3	<i>Col·lab oració Gener alit- at- exèrcit</i>	La campanya de difusió del patrimoni cultural de Catalunya als soldats, comandaments militars, funcionaris civils de l'administració militar i els seus familiars és, com va dir Pujol, positiva	Els militars han de conèixer les terres que integren Espanya i assabentar-se que tenen una història pròpia, una llengua pròpia i un patrimoni cultural
-----------------	---	--	--

94. 83	La ley del cata lán	Està bé que s'aprovi la llei del català, però s'ha de veure que es desenvolupi sense trencar la convivència	1. El català no ha d'avançar a expenses del castellà. 2. La protecció a les edicions i activitats culturals en català no ha d'arribar a perjudicar les expressions de vida catalana en castellà, des de la indústria editorials als mitjans de comunicació, sotmesos a una economia de mercat
-----------	---------------------------------	--	--

15.5 83	Explica r Catalu nya	[Exposició a Madrid sobre Catalunya dins Espanya] Catalunya representa l'intent de fer possible una convivència dins d'Espanya respectant la identitat de cada poble	El repte que encara el poble català amb l'entrada a la CEE: a) aconseguir ser un sol poble malgrat la crisi, b) aportar una peculiaritat a l'Estat de les autonomies sense diluir-se en un caté comú
------------	-------------------------------	---	--

17. 5.8 3	La supervi vència de Banca Catala na	La solució a la crisi de Banca Catalana ha de ser catalana. BC no pot ser venuda a un pool de 16 entitats bancàries	BC no ha de perdre catalanitat perquè solucionar la seva crisi implica la possibilitat que l'economia de Catalunya remunti
-----------------	--	---	---

Avui

El Periódico

La Vanguardia

El País

11.8.3	Un malson es vait	Saludem la sentència del Tribunal Constitucional que declara anticonstitucionals els punts substancials de la LOAPA	La LOAPA reduïa l'autonomia a descentralització, malmetia les esperances i ambicions del poble de Catalunya i anul·lava el consens que es va establir, a còpia de diàleg i d'autorenuncies, en fer la Constitució i l'Estatut
--------	-------------------	---	---

11.8.83	Fin definitiu de litigio	Ara, després que el Tribunal Constitucional ha posat fi a la LOAPA, no té cap sentit parlar-ne més	Es propi de la democràcia que el que ha sentenciat el TC no es posi en qüestió
---------	--------------------------	--	--

11.8.83	El fin de la LOAPA	El Tribunal Constitucional ha fet bé de rebutjar la LOAPA	La LOAPA era producte del 23-F i un intent de fer marxar enrere en l'Estat de les autonomies cap una mera descentralització
---------	--------------------	---	---

11.8.83	La espera da senten cia de la LOAPA	1. Com diu el Tribunal Constitucional la LOAPA no té caràcter ni orgànic ni harmonitzador, ni és constitucional establir la preeminència quasi absoluta de les Corts Generals sobre els Parlaments autonòmics 2. El TC ha demostrat que l'Estat no és cec ni sord als plantejaments nacionalistes.	Cal un pacte d'Estat entre el govern - de Felipe González- i les minories nacionalistes sobre l'Estat de les autonomies
---------	-------------------------------------	---	---

10.9.83	Bienvenida al tercer canal	Encara que, de mostra, només hagi programat espais com els de les TV de tot el món, sigui benvingut perquè és integrant en català	Qui més ànsia ha mostrat pel Tercer Canal ha estat el govern de la Generalitat, però està per veure com seran els informatius
---------	----------------------------	---	---

11.9.83	Entre la fiesta en paz y la jornada de protesta	1. Seria absurd que qui governa a la Generalitat convoqués a una manifestació reivindicativa per l'onze de setembre, després de 3 anys de govern amb la majoria dels serveis transferits 2. Igualment absurd seria que hi convoqués el partit que governa a Espanya per barrejar-se amb els que reclamen la independència o els que protesten contra la política econòmica o de defensa del govern	L'Onze de setembre ha de ser diada de festa i commemoració perquè ja estem en una situació normal
---------	---	---	---

23. 5.8 4	Una nota clarificadora	No hi ha unanimitat entre els fiscals sobre la querella per presumptes irregularitats a Banca Catalana	La querella està moguda sobretot per una intencionalitat política [atacar Jordi Pujol]
-----------------	------------------------	--	--

30. 5.8 4	Saber on anem i anar-hi sense odi	1. Atès el rebuig del govern central en política autonòmica, el virtual president, Jordi Pujol, va estar a l'encertat en preguntar a Felipe González on anem? 2. Igualment encertat en voler bandejar de la política tota introduït per la querella de Banca Catalana	1. Hi ha d'haver diàleg amb tothom, també portes endins de Catalunya, perquè el país necessita de tothom. 2. Amb odi es trencan la convivència i sense ella no es podrien defensar les nostres institucions
-----------------	-----------------------------------	--	--

30.5 .84	Un Pujol dialoga ante	Pujol podria fer el que volgués amb la majoria absoluta que li donen els 72 diputats. Malgrat la querella de Banca Catalana, Pujol es mostra dialogant i ens sembla bé	El diàleg entre les forces polítiques és el que convé
-------------	-----------------------	--	---

31.5 .84	A la altura de un pueblo	Pujol no fa bé i li donem suport	1. Pujol és la persona més adequada per dirigir Catalunya i el seu encàix dins d'Espanya 2. Malgrat la querella de Banca Catalana, ningú ha trencat les formes en el debat d'investidura, tal com ha de ser
-------------	--------------------------	----------------------------------	--

31.5 .84	Por las sendas del populismo catalán	Existeix un sentiment de greuge en amplis sectors socials de Catalunya per la querella presentada pel fiscal general contra Pujol en el cas Banca Catalana perquè els seguidors de Pujol creuen que a) és una venjança per haver guanyat per majoria absoluta (CIU: 47% dels vots) i b) la querella està instigada des del govern central	Hi ha hagut una campanya populista consubstancial a la ideologia i estratègia del partit de Jordi Pujol, el qual ha aconseguit associar la seva persona amb Catalunya
-------------	--------------------------------------	---	---

18.3 .85	La izquierda en Catalunya	A favor de la col·laboració entre PSC i PSUC	La col·laboració és l'única manera de preparar l'alternativa a CDC
-------------	---------------------------	--	--

26. 3.8 5	La sensibilitat de tot un poble	La victòria aclaparadora del Barça a la Liga a quatre jornades del final mobilitza el poble català	Necessitem més victòries d'aquestes perquè el Barça -i més que un club- projecta una força en totes les capes socials de Catalunya i de Barcelona que es manifesten en aquestes celebracions
-----------------	---------------------------------	--	--

5.5. 85	Televisions	1. TV-3 malgasta com va malgastar TVE: faraònicament i fent una TV centralitzada (a Barcelona) 2. TVE entorpeix el desplegament de la cobertura de TV3 i dels recursos del circuit català	En les guerres amagades entre TVE i TV3 acaba perdent l'erari públic i el públic- audiència en general
------------	-------------	--	--

12. 5.8 5	La visita	Es bo que el rei vingui a Catalunya i es trobi no en un bany de multituds sinó amb els representants catalans, perquè així s'adona que Catalunya necessita el reconeixement de la seva personalitat per alliberar energies i aportar a la resta de l'Estat: llibertat, modernitat i tolerància La visita del rei arran de la celebració del Mil·lenari no ha de deixar de banda la llengua catalana	Tenim por que es vulgui fer marxa enrera pel que fa a les llibertats i als drets dels pobles
-----------------	-----------	--	--

25.3 .85	En la hora de la euforia [el Barça feia 11 anys que no guanyava la Liga]	El Barça i Catalunya es mereixen el títol	L'important és que el Barça ha atès el futbol base i les altres seccions. Els més de 100.000 socis del Barça testimonien la importància de la victòria
-------------	---	---	--

13.5 .85	El Rey, en Catalunya	Agraim la visita del rei i si no visita més Catalunya és perquè té molta feina com a cap de l'Estat	El rei visita Catalunya com a monarca dels catalans
-------------	----------------------	---	---

14.5 .85	Convivència	La ruptura del consens parlamentari per part de CiU, la confrontació incipientment violenta per la qüestió de la llengua, problemes d'escolarització i petites discriminacions laborals, amenacen trencar la convivència	CiU hauria de continuar per la via dels consens, encara que la majoria absoluta li permet prescindir-ne
-------------	-------------	--	---

22.6 .85	El espacio del castellano	Existeix un empobriment del castellà, especialment de l'oral. S'ha de millorar l'educació, "la escolarització abundante del idioma comú" i el castellà que s'usa en els mitjans, especialment ràdio i TV	Si no es fa, hi ha el perill d'aparició d'un castellà-mandari literari difícilment comprensible per les classes populars que en parlaran tot un altre
-------------	---------------------------	--	---